

ХАУЪРД ЛЪВКРАФТ СЪНОВИДЕНИЯ ВЪВ ВЕЩЕРСКИЯ ДОМ

Превод от английски: Адриан Лазаровски, 2015

chitanka.info

Уолтър Гилман не можеше да каже дали сънищата бяха причинили заболяването му, или то беше следствие от тях. Всичко, което се случваше с него, таеше в себе си някакъв гибелен, скверен ужас, който сякаш извираше от всеки камък на старинния град и най-вече — от покритите с мухъл стени на нечестивата мансарда на прастарата къща, където живееше младият мъж. Тук, в тази скромна таванска стаичка, той прекарваше дните си — четеше, пишеше и се бореше с безкрайно дълги редици от цифри и формули — а през нощта се мятеше в неспокоен сън в тясното желязно легло. Напоследък слухът му се бе изострил до необичайна степен и това му причиняваше неописуеми страдания; по някое време Гилман дори се принуди да спре часовника на полицата над камината, защото тиктакането отекваше в ушите му като грохота на артилерийска батарея.

Нощем едва различимите гласове от далечните улици, приглушеното трополене на плъховете, сновящи из проядените от червеите стени, и проскърцванията на прогнилите дървени греди на покрива се сливаха в един кълтящ ад. Тъмнината винаги носеше със себе си множество най-различни шепоти; младежът почти бе свикнал с тях, ала въпреки това потръпваше от ужас при мисълта, че тривиалните шумове изведнъж ще секнат, отстъпвайки място на тайнствените зловещи звуци, които обикновено се спотайват зад благоприличната им фасада.

Гилман живееше в старинния, непроменящ се и потънал в легенди Аркхам, където времето сякаш беше спряло. Устремените към небето островърхи покриви на повечето постройки кътаха потънали в прах и сумрак тавански помещения, служили за скривалища на аркхамските вещици по време на гоненията през колониалната епоха^[1]. Ала в страховитата история на града нямаше по-зловещо и обвеяно с тъмни възпоминания място от угнетяващото мансардно помещение, където се бе нанесъл младият студент; именно тази стая бе приютила навремето сред стените си старата Кезия Мейсън, чието бягство от Сейлъмската тъмница и до днес си остава загадка за всички. Това се случило през 1692 година. Онази нощ затворническият надзирател изпаднал в умопомрачение и оттогава насетне не спрял да бръщолеви за някакво дребно космато същество с дълги зъби, наподобяващо гигантски плъх, което уж изпълзяло от килията на Кезия. По стените на помещението били открити причудливи

изображения, нанесени с червена лепкава течност и представляващи безумна комбинация от ъгли и линии, чийто смисъл не би могъл да разтълкува даже ерудит като Котън Мадър^[2].

Навярно Гилман не трябваше да се захваща с такива тежки научни дисциплини едновременно. Изучаването на неевклидовата геометрия^[3] и квантовата физика само по себе си представлява сериозно изпитание за всеки интелект, а когато човек смеси тези науки с древния фолклор, опитвайки се да открие енигматичните черти на многоизмерната реалност в мрака на готическите легенди или просто в тайнствените древни сказания, които вечер се разказват шепнешком пред камината — тогава умствената преумора е практически неизбежна.

Младият мъж беше родом от Хейвърхил, Масачузетс; но едва след като започна да следва в университета „Мискатоник“ в Аркхам, той постепенно стигна до мисълта за дълбоката връзка между избраната от него специалност — математиката — с фантастичните предания за прастарите магически тайнства. Самата атмосфера на облъхнатия от древността Аркхам по някакъв неведом начин въздействаше върху въображението на студента. Възхитени от заложибите му, но в същото време и загрижени за здравословното му състояние, професорите от „Мискатоник“ неведнъж го съветваха да укроти малко жаркия плам, с който Гилман се бе нахвърлил над книгите, и дори стигнаха дотам, че специално за него съкратиха задължителния курс от общи дисциплини. Освен това забраниха достъпа му до някои древни ръкописи с доста съмнителна — и даже опасна — репутация, съхранявани под ключ в университетската библиотека. За нещастие, тази последна предохранителна мярка закъсна, понеже Гилман вече бе получил достатъчно подробна представа за ужасяващите откровения на прокълнатия „Некрономикон“ на Абдул Алхазред, фрагментарно запазената „Книга на Ейбон“ и забранената „Неназовими култове“ на Фон Юнц, за да съпостави светотатствените знания от тези фолианти с абстрактните си математически формули, което хвърляше нова светлина върху тайните на Вселената и взаимодействията между познатите и непознатите измерения на пространството.

Естествено, младият Уолтър знаеше, че живее в дома на вещицата — точно затова и беше наел мансардата. В архивите на окръг

Есекс имаше немало документи за процеса срещу Кезия Мейсън и признанията ѝ (които явно бяха изказани под натиск) бяха направили голямо впечатление на Гилман. Обвиняемата бе заявила на съдията Хаторн, че знае за определени геометрични фигури — по-скоро комбинации от прави и криви линии — посредством които можело да се мине през стените на мирозданието и да се излезе отвъд пределите на пространството. Тези фигури служели за прехвърляне в други измерения и нерядко били използвани по време на вещерските сбирания в клисурата с Белия камък от другата страна на Медоу Хил, както и на пустеещия остров, намиращ се насред река Мискатоник. Обвиняемата бе разказвала и за някакъв Черен човек, за положената ѝ пред него клетва и за новото си име — *тайно* име — Нахаб, което получила. Скоро след даването на тези показания Кезия Мейсън нарисувала на стената на килията си гореспоменатите тайнствени фигури и изчезнала безследно.

Във въображението на Гилман витаеха причудливи идеи, когато си мислеше за вещицата. Щом студентът узна, че къщата, дала подслон на Кезия преди повече от двеста трийсет и пет години, все още си стои на тясната уличка в центъра на града, той бе обхванат от необясним трепет, а не след дълго до ушите му достигнаха и онези местни легенди, които жителите на Аркхам се осмеляваха да разказват само шепнешком. В тези необикновени истории се мълвеше, че магьосницата може да бъде видяна и до днес в старовремската постройка и на близките улички; че обитателите на този дом и съседните сгради неведнъж откривали по телата си рани от ухапвания, поразително напомнящи за следи от човешки зъби; че в навечерието на Валпургиевата нощ и Деня на Все светии из града ехтели приглушени детски писъци, а когато тези кошмарни дни отминели, около вещерския дом се носело отвратително зловоние, идващо нейде от таванския етаж; и не на последно място, хората говореха за неголямото, покрито с дълга козина създание с остри зъби, което пълзяло по улиците на Аркхам и любопитно душело случайните минувачи. Когато чу всичко това, младият мъж реши на всяка цена да заживее в къщата на вещицата.

Това не беше никак трудно; мястото имаше лоша слава и поради тази причина нямаше желаещи да наемат цялата сграда. Ето защо имотът отдавна бе раздробен на евтини мебелирани стаи, всяка от

които се отдаваше самостоятелно под наем. Уолтър не можеше да обясни какво точно очакваше да открие там, ала усещаше, че непременно трябва да заживее в обгърнатия в тайнственост вещерски дом, където по силата на неизвестни обстоятелства една възрастна жена от седемнайсети век бе надарена със способността да прониква в такива дълбини на математиката, до които не бяха успели да достигнат гении като Планк, Хайзенберг, Айнщайн и Де Ситер^[4].

Студентът внимателно проучи едва ли не цялата къща, търсейки следи от тайни знаци по олющените, измазани с хоросан преди цяла вечност стени и проядените от червеите дървени ламперии, и само след седмица успя да получи мансардното помещение от източната страна на сградата, където, както се мълвеше, Кезия се бе отдавала на магическите си ритуали. Тази стая нямаше наематели, защото никой не желаше да остане тук дори за кратко, ала въпреки това полякът, който беше собственик на имота, я предостави на Гилман с явна неохота. Обаче нищо особено не се случи с новия наемател... или поне до момента, когато се проявиха първите признаци на заболяването му. Призракът на Кезия упорито отказваше да се появи в мрачните коридори и помещения на старата къща, косматото плъхоподобно изчадие не пропълзяваше в покоите на младежа, за да го подуши, а предприетите от него настойчиви търсения не се увенчаха с успех и той не успя да открие дори най-бегла следа от загадъчните формули на старата магьосница.

Понякога Гилман си правеше дълги разходки по сумрачните непавиращи улички в най-старата част на Аркхам, където над главата му застрашително се скланяха порутените покриви на скверни кафяви къщи на незнайна възраст, а тесните им слепи прозорчета го наблюдаваха с мъртвешка злонамереност. Тук, мислеше си студентът, навремето са се случвали невъобразимо ужасни неща, и с всяка следваща крачка той все повече се убеждаваше, че страшното минало не е безвъзвратно погребано и продължава да живее нейде из най-мрачните, затънтени и лъкатушещи улички на града. Той даже посети — и то не веднъж, а два пъти — издигация се на сред реката необитаем остров, изпълващ местните жители със суеверен страх, и скицира в бележника си причудливите фигури, образувани от редиците сиви, обрасли с мъх камъни, разпръснати от неведома ръка в тъмното минало, което не бе оставило никакви следи в човешката история.

Наетата от Гилман стая представляваше помещение с внушителни размери и доста необичайна форма — северната ѝ стена имаше забележим наклон навътре, а и бездруго ниският таван допълнително се снишаваше в северната ѝ част. В наклонената стена младият мъж откри неголяма пролука с неравни ръбове — без съмнение вход към миша дупка — и още няколко подобни отвора, но вече внимателно запълнени; нямаше други признаци да е имало — или да има — достъп до пространството между наклонената стена на стаята и съвършено правата ѝ външна стена. Ако човек погледнеше към мансардата отвън, веднага щеше да види, че някога в северната ѝ стена е имало и прозорец, но и той отдавна бе зазидан. Пространството над скосения таван на стаята, което би трябвало да има наклонен под, се оказа недостъпно за студента; когато той се изкачи по една преносима дървена стълба до покрития с гъсти паяжини таван с абсолютно равен под, откри над входа на стаята си стена. В тази стена имаше отворстие, което бе плътно закрито от дъски; те бяха заковани с дебели дървени гвоздеи, широко използвани в колониалната епоха. Ала колкото и настоятелни да бяха молбите и увещанията на Уолтър, флегматичният и рядко упорит хазаин категорично му отказа достъп до прилежащите към стаята му затворени пространства.

С течение на времето интересът на младежа към това, което можеше да крият наклонената стена и таванът на квартирата му, само се засилваше и той започна да си мисли, че величината на ъгъла между тях навярно има някакъв математически смисъл, криещ разковничето към необяснимото им предназначение. Старата Кезия, размишляваше той, със сигурност е имала сериозни причини да живее в помещение с такава странна форма; нали според архивите именно тя е заявявала, че посредством съчетанието на определени ъгли може да се напуснат пределите на нашето измерение... Постепенно обаче затворените прилежащи пространства към стаята му все по-малко привличаха вниманието му, което се насочи не към скритото зад стената на мансардата му, а към онова, което се намираще вътре, в нея.

Първите симптоми на нервното му заболяване и нездравите съновидения се появиха в началото на февруари. Очевидно през цялото време, откакто Гилман живееше във вещерския дом, причудливата форма на мансардното помещение му оказваше странно, почти хипнотично въздействие; в тази мрачна зима той често се

улавяше да се взира в линията, съединяваща наклонената стена и скосения таван. Някъде по същото време студентът започна да изпитва и нарастващо безпокойство, породено от неочаквано връхлетялата го неспособност да се концентрира върху изучаваните от него научни дисциплини. Това безпокойство бе напълно оправдано, защото датите на изпитите му неумолимо приближаваха. Проблеми му създаваше и невероятно изостреният му слух; животът му се бе превърнал в постоянна, почти непоносима какофония, но най-ужасното беше натрапчивото усещане, че в този хаос присъстват *нови*, нечувани досега звуци, намиращи се нейде на самата граница на възприятията му. Що се отнася до тривиалните шумове, най-отвратителните звуци се издаваха от плъховете, сновящи из кухините на старите стени. Понякога скърцането и драскането им бе не само потайно, но и някак *преднамерено*, сякаш искаха да привлекат вниманието им. Най-страшен обаче беше необяснимият тътнеж, който се чуваше ту откъм наклонената северна стена, ту откъм тавана; в тези мигове Гилман неволно потреперваше, сякаш предусещаше появата на някакъв неведом ужас, който само чакаше своя час, за да го обсеби напълно.

Неусетно сънищата му напълно излязоха извън пределите на нормалното и той се досещаше, че състоянието му се дължи на задълбоченото едновременно изучаване на математиката и древния фолклор. Младият мъж прекарваше твърде много време в трескави размишления над възможността за съществуване на тайнствени пространства, които — както му подсказваха математическите формули — трябваше да се намират отвъд трите измерения на познатия ни свят. Не му даваше покой и мисълта, че старата Кезия Мейсън навярно е била направлявана от сили, превъзхождащи човешкия разум, които са й позволили да надзърне и дори да проникне в тези недостижими за простосмъртните измерения. Съдебните протоколи бяха съхранили твърде много красноречиви свидетелства за съществуването на явления, неподлежащи на рационално обяснение в контекста на традиционния човешки опит, натрупан посредством петте ни възприятия. Описанията на чудноватия спътник на вещицата — дребното острозьбо изчадие — също се отличаваха със забележителен реализъм, въпреки крещящата фантазмагоричност на някои детайли.

Въпросното създание бе голямо колкото необичайно едър плъх и бе известно сред жителите на Аркхам под името Кафявия Дженкин.

Щом узна, че през 1692 година не по-малко от единайсет души бяха дали показания пред съда, че са го зърнали със собствените си очи, Гилман се усмихна снизходително и си каза, че несъмнено ставаше въпрос за безпрецедентен случай на масова халюцинация. Обаче историята пазеше и по-сетнешни, свършено независими свидетелства, които поразяваха с феноменалните, натрапващи се от само себе си сходства. Очевидците разказваха, че необикновеното същество имало изключително остри зъби, било покрито с дълга гъста козина и издълженото му туловище навявало прилика с плъх. Най-странни обаче били муцуната му, която удивително напомняла болезнено смръщено човешко лице, и предните му крайници, които изглеждали като миниатюрни копия на човешки ръце. Разказваха още, че тази противна твар изпълнявала ролята на вестител, разнасящ съобщения между старата Кезия и самия Дявол, и се хранела с кръвта на магьосницата, подобно на вампир. Гласът на нечестивото създание можел да се сравни с неописуемо писклив и отвратителен кикот и то с лекота говорело на всички човешки езици. Нито едно от страховитите изчадия, явяващи се в трескавите сънища на Гилман, не бе изпълвало душата му с такова отвращение и омерзение, както този скверен хибрид, преселил се във възпаленото съзнание на студента от пожълтелите страници на древните хроники.

Най-често младежът сънуваше, че пропада в някаква исполинска бездна, озарена от странно сумрачно сияние, излъчвано от невидим източник, в която ехтяха зловещо изкривени звуци. Бе невъзможно да си създаде ясна представа за материалните и гравитационните свойства на заобикалящия го хаос, нито пък за въздействието му върху съществото му. Гилман усещаше, че се движи — отчасти по своя воля, отчасти подчинявайки се на неясен външен импулс — ала изобщо не можеше да определи характера на преместването си, защото нито вървеше, нито се катереше, нито летеше, нито плуваше, нито пълзеше... Фрапиращото изкривяване на перспективата го лишаваше от възможността да види собственото си тяло или крайници; в същото време имаше призрачното усещане, че целият му организъм претърпява изумително преобразяване, сякаш бе трансформиран в някаква скосена проекция, без да губи чудатите гротескни сходства с онзи Уолтър Гилман, в чийто облик съществуваше в обективната реалност на истинския свят.

Колосалните бездни от нощните му видения не бяха пустеещи — те бяха запълнени с някаква невеста субстанция, рееща се из пропастите в най-различни ъгловати форми с неестествено ярка и контрастна окраска, някои от които имаха органична, а други — неорганична природа. Част от органичните обекти пораждаха в сънуващия смътни спомени за нещо, погребано дълбоко в недрата на съзнанието му, ала той не можеше да открие какво. Впоследствие Гилман започна да разграничава органичните форми и да ги обединява в отделни категории, различаващи се една от друга по особеностите на движението си. Сред всички тези групи силно се открояваше една, включваща обекти, чиито траектории изглеждаха далеч по-осмислени и поддаващи се на логиката в сравнение с останалите.

Всички тези фантастични форми — и тези с органичен, и тези с неорганичен произход — ни най-малко не се вписваха в рамките на човешкия разум. Неорганичните предмети носеха далечни сходства с разнообразни призми, невъобразими лабиринти, главозамайващи съчетания от кубове и плоскости и дори с титанични циклопови съоръжения, докато сред органичните обекти студентът с изумление откри неподражаеми стълпотворения от сфероиди, октоподи, многоножки и оживели индуски идоли, както и комбинации от заплетени арабески, чиито лъкатушни линии се преплитаха и преливаха една в друга като туловищата на гигантски змии. Всичко наоколо излъчваше неизразима заплаха и първичен ужас; всеки път, когато му се струваше, че е бил забелязан от едно или друго същество, съдейки по внезапната промяна в движенията му, Уолтър бе обземаан от толкова силен, всепроникващ страх, че мигом се събуждаше, сякаш го бяха облели с ледена вода.

За това, как се придвижваха органичните твари от сънищата му, младият мъж знаеше толкова, колкото знаеше и за загадъчната природа на собствените си невеста движения. С течение на времето обаче разбули една от загадките, защото забеляза, че от време на време някои от предметите неочаквано се материализират от пустотата и също тъй неочаквано изчезват. Заобикалящата го бездна се изпълваше с потресаваща смесица от виещи и ревящи гласове, чиято височина, тембър или ритъм бяха невъзможни за определяне, но по някакъв начин бяха свързани с визуалните изменения, случващи се с органичните и неорганичните обекти. Гилман изпитваше страховит

трепет при мисълта, че рано или късно, този кошмарен кънтеж ще достигне такава сила в неумолимите си модуляции, че човешките му сетива просто няма да го понесат.

Ала първата му среща с Кафявия Дженкин не се случи сред реещите се из бездните причудливи форми. Студентът бе измъчван и от друг вид съновидения, отличаващи се с доста по-отчетлив, ясен и реалистичен колорит; тези сънища обикновено предшестваха потъването му в дълбоко и страшно забвение. Докато лежеше в мрака и се опитваше да остане буден, Гилман обикновено забелязваше как стаята му започва да се изпълва с облак меко, искрящо и сякаш отразено сияние, след което пред погледа му изплуваше особената линия между наклонената северна стена и пода, обгърнат от виолетова мъгла. Отблъскващото изчадие изпълзяваше от прогризаната от плъховете дупка в ъгъла и като потраkvаше с мъничките си нокти по дъсчения под, се приближаваше към лежащия в постелята младеж, вдигнало към него брадатата си муцуна, поразително напомняща сгърчено в неистова злоба човешко лице. За щастие, кошмарът милосърдно секваше, преди гнусната твар да е успяла да се приближи достатъчно, за да подуши наемателя на вещерската мансарда. Кафявия Дженкин имаше дяволски дълги и заострени зъби, придаващи още по-зловещ вид на уродливата му муцуна. Всеки ден Уолтър запълваше дупката в ъгъла, но на следващата нощ плъховете унищожаваша появилата се преграда, колкото и здрава да беше тя. Веднъж дори накара хазаина си да закове парче ламарина пред отворието, ала още на другата сутрин откри, че плъховете са прегризали нова дупка, от която се подаваше парче кост с доста странна форма.

Студентът реши да не споделя пред лекаря си за нервното си заболяване, опасявайки се да не би да бъде изпратен в университетската лечебница точно в момента, когато се нуждаеше от всяка минута, защото изпитите приближаваха. Вече го бяха скъсали по диференциални уравнения и психология, но той се надяваше да навакса и да си вземе всички изпити до края на семестъра.

В началото на март в сънищата му се появи нов елемент. До прокрадващата се към него плъхоподобна твар започна да се появява смътен образ с размити очертания, който все повече напомняше силуета на изгърбена старица. Това кошмарно същество го обезпокои повече, отколкото бе очаквал, и един ден Гилман си даде сметка, че

неясното привидение прилича на престарялата жена, която на два пъти бе срещал, докато обикаляше по тъмните улички в района на пустеещия стар пристан. Бе запомнил погледа на старицата — наглед безразличен, но всъщност толкова зъл, язвителен и пронизващ, че още си спомняше как го бяха побили тръпки. Особено при първата им среща, когато беше забелязал и един необикновено голям плъх, стрелнал се изневиделица покрай краката му, който инстинктивно го бе накарал да се замисли за Кафявия Дженкин. Сега, след като си припомни тези случки, младежът се успокои и си каза, че преживяната в реалността мимолетна уплаха просто се повтаря в безсмислен сън.

Не можеше обаче да отрече влиянието, което царящата в къщата нездрава атмосфера му оказваше. С всеки следващ ден Гилман все повече се убеждаваше, че натрапчивите му съновидения бяха, чисто и просто, следствие от болестта му и стабилизираше ли здравето си, страховитите нощни изчадия щяха да престанат да го измъчват. Ала кошмарите му бяха толкова ярки и въздействащи, че всяка сутрин, щом отвореше очи, студентът не можеше да се отърси от усещането, че е преживял насън доста повече, отколкото си спомня. Дълбоко в себе си знаеше със сигурност — и това го изпълваше с омерзение — че в онези сънища, които не помнеше, е *общувал* с Кафявия Дженкин и магьосницата. Нямаше никакъв спомен какво точно са си казали, освен това, че го бяха убеждавали да ги последва, за да се срещне с някакво трето същество, което притежавало още по-големи сили и от тях.

Към края на март младежът си взе всички изпити по математика, но напълно изгуби интерес към другите изучавани от него дисциплини. Те само го дразнеха и отегчаваха. В същото време бе придобил някакъв удивителен математически усет, който му позволяваше да решава без никакви усилия уравнения на Риман^[5], и неведнъж удиви професор Ъпхем с дълбоките си познания по проблема с четвъртото измерение и други въпроси, по отношение на които състудентите му не знаеха почти нищо. Един следобед в аудиторията обсъждаха възможността за съществуване на нерегулярни изкривявания на пространството и теоретичната вероятност за сближаване или дори съприкосновение на нашата част от Вселената с други нейни области, отдалечени от нас на такова невъобразимо разстояние, на каквото се намират най-далечните звезди от галактиката ни, и всички бяха поразени от лекотата, с която Гилман боравеше с

тези теми. Естествено, тази негова ерудираност само породила нова вълна от слухове за ексцентричната му нервност и затвореност сред колегите му, които можеха единствено да вдигат недоумяващо рамене, докато слушаха как този техен връстник говореше, че е възможно само с усилие на волята — стига да притежаваш определени математически познания, на този етап недостижими за повечето хора — да се прехвърляш от Земята на което и да е друго небесно тяло, намиращо се сред безкрая на Космоса.

Такива прехвърляния, развиваше тезата си Гилман, изискват две последователни стъпки: първо, изход от познатата ни триизмерна сфера, и второ, вход в някаква друга триизмерна сфера, навярно отдалечена на необозримо разстояние от нас. Няма основания да се допуска, че в повечето случаи подобни преходи в пространството са съпроводени със заплахата за живота. По принцип всяко същество от триизмерното пространство без проблеми би могло да оцелее и в четвъртото измерение. Що се отнася до втората стъпка, там всичко ще зависи от това, каква именно част от триизмерното пространство ще бъде избрана за крайна цел на преместването. Обитателите на едни планети спокойно биха могли да живеят и на други; дори на планети, принадлежащи към различни галактики или сходни пространствени фази на друг пространствено-времеви континуум, макар че, без съмнение, броят на несъвместимите в това отношение и негодни за обитаване от страна на човека небесни тела или части на Космоса е огромен и те често са разположени в близост едно до друго.

Не е изключена и вероятността обитателите на една пространствена плоскост да са способни да живеят и в други, за чието съществуване не само не подозират, но и които даже не се вписват във физическите им представи, тоест светове с определено или неопределено множество допълнителни измерения. Такива светове може да се намират вътре или извън дадения пространствено-времеви континуум. Разбира се, този въпрос подлежи на по-нататъшно проучване, обаче с пълна увереност може да се твърди, че измененията в живия организъм, съпровождащи прехода от една пространствена плоскост на друга, по-висша, не са свързани с никакви разрушителни последици за биологичната цялост на този организъм. Уолтър не можеше да обоснове достатъчно ясно този последен пункт от разсъжденията си, ала тази мимолетна слабост на теорията му напълно

се компенсираше от задълбочените му знания по отношение на множество други изключително сложни проблеми. Професор Ъпхем остана особено впечатлен от изтъкнатата от студента близост между висшата математика и някои аспекти на древната магия, чиито тайнства са достигнали до нас от безкрайно далечни епохи — доисторически, а може би и дочовешки — когато познанията за Вселената и нейните закони са били значително по-дълбоки от нашите.

В началото на април Гилман се обезпокои не на шега от прогресиращото си заболяване. Тревогата му се засилваше допълнително от разказите на съседите му, които бяха започнали да се оплакват от неговия сомнамбулизъм. Съдейки по всичко, студентът напускал постелята си в малките часове на нощта, защото сънят на живеещия на долния етаж мъж бил смущаван от проскърцването на дъсчения под на мансардата. Според съседа се чувало и трополене на ботуши, което Гилман категорично отхвърли, защото всяка сутрин намираще обувките и дрехите си на същото място, където ги оставяше вечер. Очевидно, каза си той, ставаше въпрос за слухови халюцинации; нима и самият той не бе долавял — включително и посред бял ден — различни шумове иззад наклонената северна стена и над скосения таван? Вероятно в резултат на тези мисли патологично изостреният му слух започна да различава едва доловими звуци от прокрадващи се стъпки, идващи откъм запечатаното пространство над стаята му, като понякога тези халюцинации му се струваха ужасяващо реални.

Нямаше съмнения за едно — Уолтър страдаше от сомнамбулизъм. Как иначе да си обясни обстоятелството, че на два пъти в различни нощи бе отсъствал от стаята си, а обувките и дрехите му си бяха на мястото? Той научи за това от своя състудент Франк Елууд, който бе принуден поради липса на средства да се нанесе в тази мрачна и отбягвана от жителите на Аркхам къща. Потънал в учене в часовете след полунощ, Елууд реши да се обърне към Гилман, понеже диференциалните уравнения му създаваха големи трудности. Той се качи по стълбите и почука на вратата на колегата си, ала никой не му отвори. В друг случай Франк щеше да вдигне рамене и да се прибере в квартирата си, но този път наистина се нуждаеше от помощ, ето защо колебливо протегна ръка към дръжката. За негова изненада се оказа, че помещението не е заключено. С надеждата, че колегата му няма да се ядоса, ако вежливо му обясни за какво става дума, Елууд откряна

вратата и огледа мансардата, обаче там нямаше никого. Няколко дни по-късно историята се повтори. Щом изслуша разказа на състудента си, Уолтър сериозно се замисли къде ли е скитал посред нощ — при това бос и по пижама? Трябваше на всяка цена да разбули тази загадка, ако проявите на сомнамбулизъм продължат. Най-малкото, можеше да посипе брашно в коридора и на сутринта щеше да провери накъде водят следите. Той погледна към тесния прозорец, ала веднага поклати глава. От външната му страна нямаше никакви опорни точки, където би могъл да стъпи, следователно вратата си оставаше единственият изход от стаята.

Към средата на април болезнено изостреният слух на младия мъж бе подложен на ново изпитание — до квартирата му започна да достига тънкият, виещ глас на суеверния Джо Мазуревич, работник в местната тъкачна фабрика, който почти всяка нощ пламенно отправяше безкрайно дълги молитви към Бога. Мазуревич живееше на първия етаж на къщата и обичаше да разказва протяжни, объркани истории за призрака на старата Кезия и косматото ѝ зверче с дългите зъби. По думите му тази нечестива двойка му се явявала толкова често, че се спасил единствено благодарение на сребърното разпятие, дадено му от отец Иванички от църквата „Свети Станислав“. Причината Джо да започне да се моли с такава жар се дължала на обстоятелството, че приближавал Великият Сабат. В първата майска нощ — известна още и като Валпургиева нощ — най-страшните сили на злото напускали Ада и идвали на Земята, а всички слуги на Сатаната се събирали, за да се отдадат на неназовими, кощунствени ритуали и тайнства, които просто не може да се опишат с думи. Според Мазуревич това бе тягостно и мрачно време за Аркхам — безследно изчезвали хора, в това число и невръстни дечица — и поради тази причина хората трябвало да се отдадат на пост и молитва и да си отварят очите на четири. Ето, вече цели три месеца, откакто старата вещица и Кафявия Дженкин не се били мяркали пред очите нито на суеверния поляк, нито на сънародника му Пол Чойнски, нито на някой друг... което можело да означава само едно. *След като се скатават, значи, са намислиш нещо* — изтъкна дълбокомислено Джо.

Обезпокоен от своето влошаващо се състояние, на 16 април Гилман най-накрая реши да отиде на лекар. За негова изненада се оказа, че температурата му не е толкова висока, колкото очакваше.

Докторът го разпита за симптомите му и го посъветва да се обърне към специалист по заболявания на нервната система, а най-добре — към психиатър. Препоръките му бяха да прекъсне занятията си и да се отдаде на дълга почивка, за да възстанови силите си, но студентът нямаше никакво намерение да го прави. Изчисленията му тъкмо бяха започнали да дават обещаващи резултати, той бе отбелязал голям напредък в откриването на границите между познатата ни Вселена и четвъртото измерение и навярно се намираше на прага на изумително откритие... Спреше ли сега, всичките му досегашни усилия щяха да се окажат напразни.

Ала въпреки оптимистичните си очаквания Уолтър не спираше да се пита откъде ли черпеше подобна увереност. Едва ли можеше да го обясни само с математическите формули, с които всеки ден запълваше безброй страници... Не по-малко озадачаващо беше и угнетяващото предчувствие за неумолимо надвиснала над него заплаха; може би то се дължеше на напрегнатото му състояние и тревожните сънища? Въображаемите стъпки над тавана му, макар и едва доловими, също го изнервяха. Появи се и някакво ново, засилващо се усещане — че някой или нещо го тласка към кощунствено, чудовищно деяние, с което той за нищо на света не бива да се примирява. Ами сомнамбулизъмът? Къде бродеше насън нощем? И какъв беше този звук, който се прокрадваше сред обичайните ежедневни шумове дори посред бял ден, когато изобщо не му беше до сън? Той се подчиняваше на някаква причудлива, ритмична закономерност, която не приличаше на нищо земно... като се изключат някои светотатствени песнопения, използвани при Сабат, чиито названия никога смъртен не смее да произнесе. Понякога Гилман си мислеше със страх, че долавя поразително сходство между този ритъм и чудовищния рев и вой, ехтящи из исполинските бездни от кошмарите му.

Междувременно сънищата му ставаха все по-ужасни. Злокобната старица вече му се явяваше в дяволски отчетлив облик и младежът се убеди, че именно тя го бе изплашила по време на среднощните му разходки из старите градски квартали. Това бе извън всякакво съмнение — достатъчно беше само да погледне изгърбената ѝ фигура, дългия нос и сбръчканото лице, да не говорим за безформените ѝ кафяви одеяния. Физиономията ѝ бе изкривена от свирепа злоба,

жестокост, лукавство и някакъв омерзителен, противен възторг. На сутринта Уолтър си спомняше дрезгавия ѝ, грачещ глас, който звучеше едновременно убеждаващо и заплашително. Казваше му, че трябвало да се срещне с Черния човек и заедно с него да се явят пред трона на Азатхот, намиращ се в самото сърце на Хаоса. Там Гилман щял да се подпише в книгата на Азатхот със собствената си кръв и да получи ново тайно име. Студентът почти бе склонил да се подчини и да иде с магьосницата, Кафявия Дженкин и Черния човек при трона на Хаоса, огласян от звуците на тънките флейти, обаче споменаването на името „Азатхот“ го спря. От книгата „Некрономикон“ знаеше, че с това наименование се назовава първичното, изконното зло, чиято чудовищна същност не се поддава на описание.

Старицата неизменно се появяваше — сякаш от нищото — в близост до онзи ъгъл, където наклонената северна стена се срещаше със скосения таван. На Гилман му се струваше, че тя се материализира по-близо до тавана, отколкото до пода. С всеки нов сън магьосницата се приближаваше по мъничко към него и той я виждаше все по-ясно и отчетливо. Кафявия Дженкин също припълъзяваше все по-близо и по-близо и дългите му жълтеникави зъби проблясваха на фона на причудливото виолетово сияние. Пискливото му, кикотещо се гласче се бе запечатало в паметта на младежа и той помнеше, че отблъскващата твар също бе говорила за Азатхот, както и за някакво неведомо същество, наречено Нйарлатхотеп.

Обикновено кошмарите с Кезия и Кафявия Дженкин бяха по-краткотрайни и предхождаха другите, доста по-продължителни и странни съновидения. И при тях се наблюдаваше сходна тенденция — необикновените форми, носещи се из бездните, имаха забележимо по-ясни очертания и Гилман вече знаеше с необяснима убеденост, че заобикалящите го пропасти принадлежат към четвъртото измерение. Органичните обекти, чиито движения преди му бяха изглеждали хаотични и безцелни, навярно представляваха проекции на живи същества, населяващи нашата планета, в това число и хора. Що се отнася до останалите, студентът не смееше да си представи как ли биха могли да изглеждат в своите собствени многоизмерни пространствени сфери. Две създания от онези, чиито траектории изглеждаха най-малко хаотични (по-голямото приличаше на стълпотворение от сияйни, преливащи в различни багри сфероиди, а

по-малкото представляваше полиедър^[6] със съвършено невероятна окраска и бързо променящи се ъгли на многобройните си стени), сякаш забелязваха присъствието му и или го водеха, или го следваха, докато той се рееше покрай гигантски призми, огромни лабиринти, формации от кубове и главозамайващи циклопови съоръжения. През цялото време, докато сънуваше тези сънища, Гилман долавяше страховит далечен тътен, наподобяващ неописуемо съчетание от рев и вой, който неумолимо се засилваше, като че ли целеше да достигне чудовищни измерения, непоносими за човешкия слух.

В нощта на 19 срещу 20 април в сънищата на младия мъж се появи нещо ново, което за пореден път го озадачи. Почти въпреки волята си той се рееше над сумрачната бездна, носейки се след стълпотворението от сфероиди и малкия полиедър, когато забеляза, че ръбовете на намиращите се недалеч от него формации от гигантски призми образуват съвършено правилни, повтарящи се ъгли. В същия миг Гилман се озова на място, което нямаше нищо общо с исполинската бездна и определено беше част от познатия му земен свят. Студентът стоеше на стръмния склон на каменисто възвишение, обляно от ярка светлина, и като по чудо успяваше да запази равновесие. Беше без обувки и само по пижама. Той се опита да направи една крачка, но не бе способен да отдели крака си от земята. Стелещите се гъсти изпарения от непонятно естество скриваха околността от погледа му и Уолтър виждаше само малка част от склона пред себе си. Той неволно потръпна при мисълта що за тайни можеше да таи в себе си непроницаемата мъгла.

Тогава ги видя. Два силуета, които бавно се изкачваха по стръмния хълм към него. Това бяха дяволската старица и нечестивото остроъбо изчадие. Изведнъж вещицата падна на колене и скръсти някак странно ръцете си, а Кафявия Дженкин вдигна дясната си лапа, която поразително приличаше на човешка длан, и посочи нейде в празнотата. Подчинявайки се на някакъв неустоим импулс, Гилман се обърна и с огромни усилия успя да отлепи крак от земята, за да пристъпи в посоката, определена от ъгъла между лапата на отблъскващата твар и скръстените ръце на магьосницата. Ала преди да е направил и три крачки, отново се озова сред гигантската сумрачна бездна. Край него като в шеметен водовъртеж се носеха безброй геометрични форми и най-различни органични обекти. Студентът

почувства как му се завива свят и започна да пропада стремително надолу. Този кошмарен полет сякаш нямаше край. В следващия миг Уолтър внезапно се събуди и установи, че лежи в постелята си в старата мансарда на вещерския дом, облян в ледена пот.

Този ден младежът реши да си остане у дома и да пропусне лекциите. За свое изумление, Уолтър внезапно откри, че някаква неведома сила по странен начин управлява зрението му и той не е в състояние да откъсне поглед от едно празно място на пода. С течение на времето точката, привличаща неவிждащия му взор, променяше местоположението си, но едва към пладне Гилман успя да се пребори с непреодолимата външна сила, принуждаваща го да седи на едно място, вторачен в празнотата. В два следобед той излезе навън да хапне нещо за обяд и докато крачеше по тесните улички, неочаквано забеляза, че през цялото време върви все на югоизток. Отново трябваше да приложи големи усилия на волята си, за да отиде в закусвалнята на Чърч Стрийт, ала противно на очакванията му, след като се подкрепи и възвърна силите си, неумолимото чуждо въздействие се усили още повече.

Изглежда, нямаше да мине без психиатър, помисли си мрачно студентът и си каза, че този нов проблем със сигурност имаше връзка с измъчващия го сомнамбулизъм. Преди да потърси специализирана помощ обаче, се налагаше да измисли как да се справи с болезнения натиск отвън, пречупващ волята му. Твърдо решен да се пребори с тази непонятна сила, Гилман закрачи в северна посока по Гарисън Стрийт, обаче откри, че напредва едва-едва. Всяка крачка му костваше неимоверни усилия и докато стигне до моста над Мискатоник, вече целият бе плувнал в пот. Капнал от изтощение, младежът се хвана за железния парапет на моста и се загледа в реката, надявайки се да намери успокоение сред ромолящите ѝ води. Погледът му обаче се отмести малко по-нагоре по течението и се спря на обвеания в скверна слава остров, чиито мъхести камъни, разпръснати в обезпокоително правилни линии, сякаш бяха потънали в мрачни размишления под следобедните лъчи на априлското слънце.

Изведнъж зърна нещо, от което го побиха тръпки. Студентът се отдръпна инстинктивно назад, пръстите му се отделиха от железния парапет и той замалко да падне на земята. Насред пустия остров стоеше някаква фигура, в която Гилман различи зловещата старица,

обсебила сънищата му. Високата трева до нея се поклащаше, сякаш по земята пълзеше някакво друго същество. Щом видя, че вещицата бавно се обръща към него, младежът мобилизира всичките си сили и побягна към плетеницата от тъмни улички, виещи се покрай реката. Не се успокои дори когато се озова на значително разстояние от острова; струваше му се, че все още усеща пронизващата, чудовищна злонамереност, която струеше от ехидния поглед на изгърбената старица с кафяви одежди.

Необяснимото притегляне откъм югоизток обаче не отслабваше. С цената на огромни усилия Гилман успя да се добере до стария вещерски дом и да се качи по скърцащите стълби до мансардата. Там се отпусна тежко на стола и остана да седи така в продължение на няколко часа, съсредоточил празния си взор в някаква неведома точка, която бавно се отместваше на запад. Около шест вечерта чувствителният му слух отново долови напевното виене от молитвите на Джо Мазуревич, който живееше два етажа по-надолу. Младият мъж въздъхна отчаяно, грабна шапката си и излезе навън. Залязващото слънце обагреше улиците на Аркхам със златистоалено сияние. Този път Уолтър реши да се остави на странния импулс, който сега го тласкаше точно на юг. Час по-късно слънцето залезе и здрачът го завари наред откритото поле, недалеч от Хенгменс Брук^[7]. Не след дълго над главата му засияха първите звезди на безоблачното пролетно небе. Подтикът да върви на юг внезапно бе заменен от почти непреодолимото желание да се откъсне от Земята и той внезапно осъзна откъде идваше необикновеното притегляне, измъчващо го през целия ден.

Източникът му се намираше не на Земята, а в небето. Някаква точка от небесната сфера го привличаше властно към себе си с неумолимия си зов. Вероятно се намираше някъде между съзвездията Хидра и Арго Навис^[8] и Гилман осъзна, че неznайната звезда го притегляше от минутата, в която се бе събудил. Тогава небесното тяло се бе намирало под него, а сега се бе преместило на юг и бавно се движеше на запад. Какво ли означаваше това? Ами ако губеше разсъдъка си? Докога щеше да продължава това безумие? Потънал в мрачни мисли, студентът се обърна и се затътри тежко към квартирата си.

Мазуревич го чакаше на вратата, видимо развълнуван. Полякът бе разкъсан от желанието си да разкаже на съседа си за новите свръхестествени събития и суеверния си страх да говори на подобни теми. В къщата отново се бе появило *вещерското сияние*. Миналата вечер Джо се прибрал след полунощ, понеже из цял Масачузетс се празнуваше Денят на патриотите^[9]. Преди да влезе в сградата, мъжът погледнал нагоре към мансардата на Гилман. Отначало му се сторило, че прозорецът е тъмен, но после забелязал слабото виолетово сияние, потрепващо зад стъклото като пламъче на дяволска свещ. Полякът сподели, че искал да предупреди младия джентълмен, защото всички в града знаели, че тази светлинка винаги съпровожда появата на призрака на Кезия и Кафявия Дженкин. Преди не смеел да заговори на тази тема, ала сега виждал колко важно е това; наличието на вещерското сияние означавало, че вещицата и уродливата ѝ твар са започнали да преследват клетия студент. Неведнъж Мазуревич, Пол Чойнски и самият хазаин господин Домбровски били забелязвали как същото блещукане се процеждало през запечатания процеп в стената над мансардата, но и тримата се зарекли да си държат езика зад зъбите, за да не тревожат излишно младия джентълмен... Според Джо най-добре било Гилман час по-скоро да смени квартирата си и да се сдобие с разпятие от някой добър свещеник като отец Иваницки например.

Докато слушаше тази безконечна тирада на бърбия си съсед, Уолтър усети как мъртвешките пръсти на страха стискат все по-силно гърлото му. Естествено, не биваше да пренебрегва факта, че снощи полякът се е прибрал вкъщи порядъчно подпийнал, ала въпреки това самото споменаване на вещерското сияние беше от огромно значение за младежа. Точно такава искряща виолетова мъгла неизменно обкръжаваше старицата и острозъбото създание в онези ярки сънища, които предшестваха потъването му в исполинските бездни... В същото време мисълта, че външен наблюдател — при това бодърстващ, а не спящ — би могъл да зърне светлинка, явила се в кошмарите на Гилман, изобщо не се вписваше в рамките на разума и логиката. Откъде полякът би могъл да узнае нещо подобно? Нима студентът не само бродеше, но и говореше насън? Не, увери го Мазуревич, нищо подобно. Обаче Уолтър все пак беше длъжен да провери. Колкото и да не му се искаше да го прави, май нямаше друг избор, освен да попита Франк Елууд дали пък случайно не знае нещо повече...

Треска, кошмарни сънища, сомнамбулизъм, слухови халюцинации, притегляне от неведома звезда... а сега и подозрението, че говори насън! Трябваше да прекъсне занятията, да намали малко умственото напрежение, да се консултира с психиатър и да се вземе в ръце. Щом се качи на втория стаж, Гилман отиде пред стаята на Елууд и похлопа на вратата му, но никой не му отговори. Явно Франк не си беше вкъщи, каза си Уолтър и с неохота продължи нагоре по стълбите. Влезе вътре и седна на стола си, без да включва осветлението. Взорът му отново бе прикован на юг. Докато седеше в тъмното, изведнъж си даде сметка, че се вслушва напрегнато в тишината, сякаш се мъчи да долови някакъв — макар и съвсем слаб — звук откъм таванското помещение над главата си. И навярно си въобразяваше, ала му се стори, че по някое време вижда с периферното си зрение зловеща виолетова светлина, процеждаща се през микроскопичен процепа в ниския скосен таван.

Тази нощ сънищата му бяха още по-страховити. Виолетовото сияние искреше пред очите му като зарево от Преизподнята, а злокобната старица и противната плъхоподобна твар продължаваха да се приближават застрашително към него. Сякаш му се подиграваха, защото виеха и ръмжаха с нечовешки гласове, докато магьосницата чертаеше във въздуха невидими геометрични фигури с ръцете си. Близкото им присъствие изпълваше Гилман с такъв първичен страх, че той приветства с облекчение потапянето в грамадната мрачна бездна, изпълнена с чудовищния кълтеж на дяволските звуци. Този път обаче не изпита никакво удивление и любопитство, докато се носеше след стълпотворението от преливащи в ярки багри сфероиди и малкия полиедър. Точно обратното — във всяка секунда от полета си младежът бе пронизван от гибелни предчувствия за надвиснала над него невъобразима заплаха. По някое време отгоре и отдолу изникнаха необятни сливащи се повърхнини от изключително гладка субстанция и студентът изведнъж се озова в друго, съвсем различно пространство, което го заслепи с пронизващата си студена светлина, представляваща сюрреалистично съчетание от алено, жълто и индиговосиньо.

Лежеше проснат наред някаква грандиозна тераса, оброчена от фантастична балюстрада и издигаща се на главозамайваща височина над безкрайна равнина, осеяна с безброй причудливи постройки. Пред зора му се разкриваха островърхи шпилове, фантастични кули,

внушителни куполи и минарета, устремени към небето колони, увенчани с огромни хоризонтални дискове и гигантски подобия на мидени черупки, пресечени конуси с назъбени краища, колосални наклонени плоскости, като по чудо удържани в равновесие, както и всевъзможни комбинации от най-различни геометрични фигури като пирамиди, кубове, призми, конуси и така нататък. Някои бяха от камък, други — от метал, ала всички преливаха във великолепни багри на фона на ослепителното многоцветно сияние на приказния небосвод. Щом погледна нагоре, Гилман съзря в небето три грамадни огнени диска, намиращи се на различно разстояние от необикновено далечния, извит като дъга хоризонт, където се извисяваше начупена планинска верига. Младежът се обърна и видя, че зад него, докдето поглед стига, се издигат безкрайни редици от амфитеатрално разположени тераси, подобни на тази, където се намираще в момента. Изумителният град под него явно беше с исполински размери, защото се простираше чак до хоризонта; поразен от мащабите му, Уолтър се надяваше само на едно — че от там няма да се надигне някой нов, съответстващ на големината му звук, защото съществото му просто нямаше да го понесе.

Той напрегна силите си, за да се надигне от пода на терасата, ала за негова изненада това му се удаде с лекота. Погледна надолу и забеляза масивните ъгловати плочи от настилката; първоначално му се стори, че са асиметрични, но после осъзна, че притежават някаква озадачаваща симетрия, която неговото съзнание не можеше да възприеме. Балюстрадата, обрамчваща терасата, стигаше до гърдите на Гилман и металните ѝ орнаменти бяха образец за забележително и несравнимо по своята изящност ваятелско изкуство. Въпреки че студентът не можеше да проумее какво точно представляваха отделните скулптури, преплетени по уникален начин в цялостната художествена изработка, в крайна сметка успя да различи някои елементи в горната част на парапета. Това бяха причудливи статуетки, високи дванайсет-тринайсет сантиметра, наподобяващи вертикално разположени бъчвоподобни цилиндри, издути по средата и стесняващи се в горния и долния си край. От най-широката им част, по линията на въображаемия екватор, радиално се проточваха тънки хоризонтални стъбълца, наподобяващи спици на колело, дълги около пет сантиметра. В основата и върха на всяка от вертикалните фигурки имаше странни

звездовидни образувания с по пет триъгълни върха, разположени водоравно досущ като излизащите от центъра спици. Всички статуетки бяха поставени върху тънка метална лайсна и дали поради неголямата повърхност на звездообразните им основи, дали поради някоя друга причина, но на места се забелязваха липсващи фрагменти и отчупени краища, най-вероятно под влияние на неведомите природни стихии, бушуващи в този невероятен свят.

Когато Гилман най-сетне се изправи в цял ръст, босите му стъпала веднага доловиха топлината, струяща от причудливите каменни плочи, покриващи пода на терасата. Младежът се огледа наоколо и видя, че е съвсем сам; за негово облекчение, от вещицата и противния ѝ плъхоподобен спътник нямаше и следа. Той пристъпи към балюстрадата, за да надзърне отвъд перилата, където — на главозамайващите петстотин-шестстотин метра по-надолу — се простираше удивителният град. Докато съзерцаваше фантастичния пейзаж, до слуха му достигна ритмична смесица от мелодични свистящи звуци с различен тембър и височина. Запленен от приказната гледка, Уолтър искрено съжали, че не може да види отблизо обитателите на грандиозния мегаполис. След известно време студентът почувства как от продължителното виране надолу започва да му се вие свят. Изгубил равновесие, той инстинктивно се протегна към балюстрадата и сграбчи с дясната си ръка една от причудливите статуетки. Тази светкавична реакция му попречи да се строполи на земята, ала деликатното съединение между металната лайсна и въпросния орнамент не издържа, отчупи се и необикновената фигурка остана в ръката му.

Изведнъж болезнено изостреният му слух долови някакво движение зад гърба му. Гилман тутакси се обърна и видя пет фигури, които се приближаваха към него. Те пристъпваха бавно и предпазливо, но в никакъв случай не можеше да се каже, че се прокрадват крадешком. В две от тях той веднага разпозна прегърбената вещица и противното зверче с острите зъби; само един поглед към останалите обаче бе достатъчен, за да го запрати в несвяст. Те бяха високи поне два метра и половина и изглеждаха по същия начин като статуетките от балюстрадата. Радиално разположените по екваториалната линия на издутите им туловища „спици“ всъщност представляваха дълги гърчещи се пипала. Съществата се придвижваха на звездовидните

израстъци в долната си част, като протягаха и свиваха всеки от петте им лъча, все едно бяха крайници на кошмарен паяк.

В същия момент младежът отвори очи и се намери в леглото си във вещерския дом. Целият бе облян в ледена пот, а кожата на лицето, дланите и стъпалата му пареше. Той скочи от постелята, изми се и се облече с мълниеносна бързина, сякаш закъсняваше за важна среща. Още не знаеше къде ще ходи, ала си каза, че и този ден ще се наложи да пожертва занятията в университета. Днес не усещаше онова магнетично притегляне от страна на съзвездията Хидра и Арго Навис, но на мястото му се бе настанило друго, още по-силно и непреодолимо усещане. Сега изпитваше неистова принуда да се отпрати на север, колкото се може по на север, и да върви ли, да върви... И понеже след вчерашния ден се страхуваше да мине пак по моста над Мискатоник, избра да прекоси реката в района на Пибоди Авеню. От време на време залиташе и се олюляваше, понеже погледът му беше прикован в небето, ала неотклонно продължаваше да крачи в северна посока.

След около час Гилман успя криво-ляво да се овладее и изведнъж си даде сметка, че се е отдалечил на доста голямо разстояние от града. Наоколо се простираха наглед безкрайни мочурища, които придаваха още по-мрачен вид на и бездруго унилия пейзаж. В момента вървеше по тесен коларски път, водещ към Инсмут — старинно, запустяло градче, където повечето жители на Аркхам не смееха да пристъпят. Макар че импулсът да се движи на север не отслабваше, студентът намери сили да му се противопостави. Навярно нямаше да се справи, ако предишното притегляне — от югоизток — не се беше възобновило; Уолтър се възползва от ситуацията и успя почти да уравни двете могъщи сили. Той се обърна и закрачи бавно към Аркхам. Щом достигна града, влезе в едно неголямо заведение, където изпи чаша кафе, след което отиде в библиотеката и започна безцелно да прелиства първите попаднали му подръка списания. Сетне отново тръгна да скита по улиците и срещна неколцина познати (впоследствие те си спомниха как се изненадали от необикновения му загар), но не им разказа нищо за неотдавнашната си разходка извън града. В три следобед влезе в едно ресторантче, за да обядва, и забеляза, че магнетичното привличане от север или бе отслабнало, или се бе разделило на два противоположни импулса. Останалата част от деня

уби в един евтин кинематограф, взирайки се тъпо в движещите се картини, без изобщо да ги вижда.

Около девет вечерта Гилман се отправи към вещерския дом. Вече беше доста уморен и едва пристъпваше. От първия етаж отново се носеха нескончаемите молитви на Мазуревич и младежът побърза да се качи по стълбите, защото нямаше да изтърпи поредната тирада на суеверния поляк. Мина покрай стаята на Елууд, без дори да погледне към вратата му, и продължи нагоре към мансардата. Ала щом прекрачи прага на квартирата си и включи осветлението, коленете му изведнъж омекнаха и Уолтър почувства как му причернява пред очите. Върху писалището имаше нещо, което не биваше — просто не можеше! — да е там. Понеже бе лишен от опора в долната си част, странният предмет не можеше да стои изправен и лежеше настрани. Това бе статуетката, която Гилман бе отчупил от орнаментираната балюстрада в последния си кошмарен сън. Всички подробности бяха налице — и издутото по средата бъчвоподобно туловище, и радиално проточващите се от средната му част стъбълца, и разперените лъчи на звездовидните образувания в горния и долния му край... На ярката светлина от електрическата крушка фигурката изглеждаше искрящо сива и осеяна със зелени жилки. Студентът ясно забеляза нащърбените следи, недвусмислено показващи, че статуетката е била откъртена от балюстрадата, която бе видял в снощния си сън.

Той не закрепя само защото бе напълно парализиран от ужас. Никой не би могъл да понесе подобно смесване на сън и реалност. Целият треперейки, Уолтър взе статуетката и със залитане закричи надолу по стълбите към жилището на господин Домбровски — собственика на къщата. Монотонното виене на молещия се Мазуревич продължаваше да ехти из вещерския дом, ала студентът не му обръщаше внимание. Хазаинът си беше вкъщи и любезно посрещна младия джентълмен. Не, каза той, никога не бил виждал тази вещица и не знаел нищичко за нея. Обаче жена му споделила, че днес, докато чистела стаите, намерила някакъв странен метален предмет в едно от леглата. Ей сега щял да я повика. Да, кимна съпругата му, това бил въпросният предмет. Къде го била открила ли? В кревата на младия джентълмен, съвсем близо до стената. Ами предметът наистина изглеждал странно, но стаята на господин Гилман била пълна със

странни неща — книги, рисунки, записки... Не, не знаела нищо повече за необичайната находка.

Обезсърчен, Уолтър се качи в мансардата си, потънал в дълбок смут. Ами ако все още сънуваше и всичко, случило се през този ден, бе част от кошмара? Или пък сомнамбулизмът му бе навлязъл в такава фаза, че бродеше из съвършено непознати места? Къде обаче би могъл да намери толкова необикновен предмет? Не помнеше да е виждал нещо подобно дори в музеите на Аркхам. А може би причудливата фигурка не беше следствие, а първопричина за съня? Навярно първо се беше сдобил с нея и тя му бе направила толкова силно впечатление, че въображението му бе родило фантастичния сюжет с терасата, балюстрадата и гигантския град, ширнал се в необятната долина... На следващия ден трябваше да провери тази версия и може би най-накрая да отиде на психиатър.

Междувременно не би било зле да узнае къде броди насън по време на сомнамбулните си пристъпи. Той взе назаем малко брашно от господин Домбровски и го посипа по пода, надявайки се да му помогне в разплитането на загадката. Пътюм се спря пред вратата на Елууд, но той отново отсъстваше. Щом се прибра в квартирата си, Гилман остави тайнствената статуетка върху писалището и легна, без да се съблича — до такава степен беше изтощен както физически, така и психически. От запечатаното пространство над скосения таван се носеха едва доловими звуци, сякаш нещо се прокрадваше крадешком там, ала студентът се чувстваше твърде отпаднал, за да им обръща внимание. Необяснимото притегляне от север отново се засили и унасящият се Уолтър си даде смътно сметка, че точката на небосклона, където се намираще източникът му, постепенно се приближава към хоризонта.

Когато потъна в сън, злокобната вещица и изчадието с дългите зъби отново му се явиха, съпроводени от неизменното виолетово сияние. Сега очертанията на двете фигури бяха по-ясни и отчетливи от когато и да било. Тази нощ те се приближиха съвсем плътно до младежа и той видя как грозно ухилената старица протяга към него сгърчените си съсухрени пръсти. Миг по-късно острият ѝ нокти се впиха в него и Гилман бе изтръгнат от леглото, за да бъде запратен в пустотата. До слуха му отново достигна страховитият ритмичен грохот

и той съзря титаничната сумрачна бездна, изпълнена с причудливи реещи се обекти от най-различно естество.

За голямо изумление на студента обаче тази картина ненадейно бе заменена от друга. Той се озова в тясно, лишено от прозорци, озарено от призрачното виолетово сияние затворено помещение с голи дървени стени, събиращи се над главата му, и неравен, наклонен на една страна под. В центъра му се виждаше маса и скамейка, а целият под бе осеян с малки сандъчета, пълни с книги и ръкописи, някои от които, съдейки по вида им, бяха изключително стари. Върху бумагите се виждаха неголеми предмети с необичайна форма и вид, един от които беше точно копие на статуетката, видяна от него първо насън, а после — и наяве. Вляво от него в пода зееше череп триъгълен отвор, откъдето се чуваха приглушено драскане и потракване. В следващия момент оттам се подаде уродливата космата твар с дългите жълтеникави зъби и отблъскващата муцуна, наподобяваща сбръчкано човешко лице.

Злооката магьосница все още бе до него и продължаваше да го стиска с изкривените си старчески пръсти. Тогава Гилман забеляза, че на скамейката до масата е седнало някакво същество, което никога досега не бе съзирал. Това бе висок, съвсем слаб човек, с изключително черна кожа, но лишен от каквито и да е африкански или негроидни черти. По главата и лицето му не се виждаше и едно-единствено косъмче, а дрехата му представляваше широка черна роба от незнайна, но неимоверно плътна материя. Краката на непознатия не се виждаха, ала по всяка вероятност бяха обути в нещо, защото всяко негово движение се съпровождаше от отчетливо потропване. Човекът седеше безмълвен, а правилните черти на лицето му бяха съвършено безизразни. Той мълчаливо посочи към огромната старинна книга, разтворена на масата пред него, след което вещицата тикна в ръката на младежа огромно стоманено перо. Цялата тази сцена бе пропита с непоносимата атмосфера на безумен, влудяващ ужас, достигнал връхната си точка в момента, когато дребната космата твар скочи на рамото на Уолтър и се спусна пъргаво по ръката, в която държеше перото, забивайки острите си зъби в китката му. От раната бликна кръв, всичко се завъртя и студентът изгуби съзнание.

На следващата сутрин, когато се събуди — беше 22 април — младият мъж почувства силна болка в лявата си ръка. Ръкавът на

пижамата му бе потъмнял от засъхналата кръв. Съвсем смътно си спомняше събитията от миналата нощ и пред мисловния му взор се открояваше най-вече дяволската сцена с Черния човек в странното помещение. Вероятно просто бе ухапан от плъх, докато беше спал, и въображението му бе породило цяла върволица от кошмарни видения. Щом отвори вратата на квартирата си, Гилман видя, че в разсипаното брашно няма никакви следи, ако не се броят огромните отпечатъци от ботушите на недодялания селяндур, живеещ в отсрещната стая. Е, поне миналата нощ не беше ходил насън, обаче на всяка цена трябваше да се избави от плъховете. Ами ако му докарат някоя инфекция? В най-скоро време щеше да поговори с господин Домбровски за проблема. Междувременно направи нов опит да запуши дупката в ъгъла, използвайки за целта един стар свещник, натиквайки го в отвора. Ушите му все още кънтяха, сякаш още не можеха да се възстановят от нетърпимия шум, съпътстващ последните му сънища.

След като се изкъпа и се преоблече в чисти дрехи, Гилман се помъчи да си спомни какво още бе видял след онази сцена в неизвестното помещение, озарено от призрачната виолетова светлина, но нищо конкретно не изникваше в съзнанието му. Навярно потресаващата сцена бе възникнала в подсъзнанието му под влияние на мислите за запечатаното таванско помещение над мансардата, което тъй неумолимо привличаше вниманието му напоследък. Оттам насетне спомените му бяха смътни и фрагментарни — сякаш отново се рееше из тъмната пропаст, след което се озова сред още по-голяма и непрогледна бездна, където виденията му вече нямаха точно определена форма. Бе отведен там от неизменно съпътстващите го същества — стълпотворението от издължени сфероиди и малкия полиедър — които неусетно и също като него се преобразиха в облаци мъгла (или пара) при прехода в черния мрак на втората бездна. Някъде отпред се рееше още нещо, което приличаше на още по-голям мъгляв облак, и въпреки че от време на време променяше очертанията си, Уолтър не можеше да се сети що за облик придобиваше. Както му се стори, придвижваха се не по права линия, а по-скоро описваха невероятни кривини или спирали в шеметните завихряния на ефира, където не действаха физическите и математическите закони на познатия на човечеството Космос. После се появиха едва различими исполински сенки — някаква чудовищна пулсация, достъпна само

отчасти за слуха, огласяна от високите, пронизителни тонове на невидима флейта... Тук спомените на студента окончателно секваха. След кратък размисъл той предположи, че тези последни видения са проникнали в съновиденията му от „Некрономикон“ и по-точно от онази негова част, където се говореше за безумното божество Азатхот, което властва над пространството и времето от черния си трон в сърцето на Хаоса...

Щом изми кръвта от китката си, Гилман видя, че ухапването на плъха не беше никак сериозно; единственото озадачаващо нещо бе разположението на двете мънички рани. Внезапно му хрумна, че по завивката и чаршафите нямаше и едно петънце кръв, което също му даваше повод за размисъл, при положение че не бе ставал от леглото. Значи, все пак ходеше насън, макар и в пределите на стаята си, а плъхът го бе ухапал, докато беше седял на стола си или бе вършил нещо друго. Студентът огледа внимателно цялата квартира, търсейки петна и дори изсъхнали капчици кръв, ала не откри нищо подобно. Може би трябваше да посипе с брашно не само външния коридор и площадката, но и вътре в мансардата, макар че едва ли се нуждаеше от други доказателства, че страда от сомнамбулизъм. Беше повече от ясно, че е болен; отгук насетне пред него имаше един път — да се справи със заболяването си.

Тази сутрин странното притегляне от Космоса беше отслабнало, обаче се появи друго усещане. Гилман почувства смътното, но поразително силно желание незабавно да избяга някъде далеч от всичко, което го заобикаля. Някакъв неведом глас му нашепваше, че ако не се махне час по-скоро от тук, ще бъде сполетян от нещо ужасно. Обаче младият мъж побърза да го заглуши и се насочи към странната статуетка върху писалището. Грабна я и в същия момент почувства как предишното магнетично привличане от север се усилва, макар и да не можеше да се сравнява по настойчивост с импулса да зареже всичко и да избяга.

С необикновената фигурка в ръка Уолтър се спусна надолу по стълбите и похлопа на вратата на Елууд. Трябваше да мобилизира цялата сила на волята си, за да игнорира ехтящия от първия етаж напевен вой на суеверния Мазуревич. За щастие, този път Франк си беше у дома, но тъкмо се готвеше да излиза. Още не бил закусвал и възможно най-скоро трябвало да хапне нещичко, защото умираше от

глад, а след това имал важни лекции. Гилман трябваше да побърза, за да му разкаже всичко, свързано със страховете и съновиденията му в последно време. Състудентът му го изслуша с голямо търпение и искрено съчувствие. И той беше на мнението, че Уолтър не бива да чака и наистина е необходимо да предприеме нещо. Елууд бе поразен от измъченото и изпито лице на колегата си, както и от необикновения му загар, забелязан през последната седмица и от мнозина други. Накрая обаче призна, че едва ли може да помогне на госта си с конкретен съвет. Той не бе виждал Гилман да броди насън из къщата и нямаше представа какво ли би могло да провокира натрапчивите му кошмарни сънища. Макар че...

Франк се замисли. Всъщност една вечер тъкмо се прибирал, когато случайно подочул разговора между Джо Мазуревич и младия френски канадец, който живеел в стаята точно под Уолтър. Двата споделяли страховете си във връзка с приближаващата Валпургиева нощ, до която оставали броени дни, и изразявали дълбокото си съжаление за печалната съдба на младия джентълмен, наел вещерската мансарда. Дероше (така се казвал канадецът) споменал, че почти всяка нощ чувал от стаята над него множество стъпки — както на боси, така и на обути крака — а веднъж дори се качил на горния етаж с намерението да надникне през ключалката, за да види с какво точно се занимавал съседът му, та смущавал съня му. Ала още щом изкачил стъпалата, Дероше се вцепенил, понеже зърнал призрачно виолетово сияние, процеждащо се изпод вратата на мансардното помещение. А щом дочул и гласовете, долавящи се от вътрешността на обитаваната от вещицата стая, се разтреперил като лист, обърнал се и по най-бързия начин се прибрал в квартирата си и залостил вратата си. Елууд добави, че това признание на канадеца било изречено с поверителен, съзаклятнически шепот.

Ала щом му разказа за подочутия разговор, Франк побърза да успокои състудента си с предположението, че по всяка вероятност всичко си има съвсем прозаично обяснение. От една страна, съседите им се чудели какво толкова прави Гилман посред нощ, а от друга — нервите им били обтегнати от приближаващата Валпургиева нощ, обвеяна в суеверен страх от вкоренените в простолудието вековни предразсъдъци. Нямамо съмнение, че Уолтър се разхожда и говори насън — все пак именно поради тази причина Дероше отишъл пред

вратата му — но що се отнася до виолетовото сияние, със сигурност канадецът си го бе въобразил. Това било често срещано при тези хора — стигало им само да чуят за някое по-особено явление и развоятното им въображение създавало илюзията, че са го видели наистина. Ето какво предлагал Елууд — Гилман да се премести за няколко дни в неговата квартира, за да не ноцува сам. Така Франк щял веднага да го събуди, ако заговори или тръгне да се разхожда насън. Следващата стъпка била да се обърнат към лекар. Освен това не би било зле да занесат необикновената статуетка в тукашните музеи и да я покажат на някои от преподавателите си. Може би така щели да успеят да изяснят какво представлява. За да не събудят излишни подозрения, най-добре да кажат, че са я намерили в някоя кофа за смет. Естествено, междувременно Домбровски трябвало веднъж завинаги да реши проблема с плъховете — дали с отрова, дали по някакъв друг начин.

Окуражен, този ден Уолтър посети всички занятия в университета. Все още долавяше притеглянето от страна на неизвестните небесни тела, ала поне за момента успяваше да го държи под контрол. В почивките между лекциите Гилман показва загадъчната фигурка на неколцина от професорите си; всички до един бяха заинтригувани, но никой не можеше да обясни същността или произхода на необичайната находка. Следващата нощ Уолтър спа на дивана, който господин Домбровски сложи в квартирата на Елууд, и за първи път от няколко седмици сънят му бе спокоен и несмуцаван от кошмарни съновидения. Въпреки това обаче Гилман не можеше да се отърси от усещането, че подобряването на състоянието му беше само временно и болестта му не си бе отишла, а напевният вой на молещия се Мазуревич продължаваше да ехти из къщата и да го изпълва с раздразнение.

През следващите няколко дни тази тенденция се запази и Уолтър най-сетне успя да си отдъхне, обнадяден от отсъствието на тревожните симптоми. Според Елууд той нито говореше насън, нито се опитваше да стане от постелята и да се впусне в сомнамбулни скитания. Междувременно господин Домбровски старателно посипа с отрова за плъхове всяко ъгълче на вещерската мансарда. Единственото обезпокоително обстоятелство беше несекващото бърбене на суеверните чужденци, чието въображение бе изострено до краен

предел от някогашните легенди и предания. Мазуревич дълго време увещаваше Гилман и в края на краищата успя да го убеди да приеме едно евтино разпятие, осветено от отец Иванички. Дероше също имаше нещо за него — той му сподели, че първите две нощи след преместването на Уолтър при Елууд от необитаваното помещение над главата му се чували нечии тихи, прокрадващи се стъпки. Пол Чойнски твърдеше, че нощем долавял странни звуци, идещи откъм коридора и стълбището, а съпругата на хазаина — мадам Домбровска — се кълнеше, че неотдавна за първи път след Деня на Все светии отново видяла Кафявия Дженкин. Естествено, подобни наивни слухове бяха лишени от какъвто и да било здрав разум, ала въпреки това Гилман закачи евтиното никелово разпятие на вратата на гардероба, стоящ до дивана в квартирата на Елууд.

Щом Уолтър се почувства малко по-добре, двамата с Франк обиколиха всички музеи на Аркхам, опитвайки се да научат нещичко за тайнствената статуетка със звездовидните израстъци. Усилията им обаче се оказаха безрезултатни. Навсякъде ги посрещаха с голям интерес и нито един учен не остана безразличен към загадъчната фигурка. На едно място отчупиха парченце от радиално излизащите от удебелената ѝ средна част стъбълца и го подложиха на химически анализ. Професор Елъри установи, че необичайната сплав съдържа платина, желязо, телурий и още най-малко три неизвестни на науката субстанции с огромна атомна маса. Те не само се различаваха от всички познати елементи, но и въобще не се вписваха в периодичната система на Менделеев — дори и в празните ѝ клетки. Тази мистерия остава неразгадана и до ден-днешен, а самата необикновена статуетка и досега се намира в експозицията на университетския музей.^[10]

На сутринта на 27 април в стената на стаята, където Уолтър бе намерил временен приют, се появи миша дупка. Господин Домбровски незабавно я запуши, използвайки ламаринен лист, ала това означаваше, че отровата няма очаквания ефект върху плъховете. Те продължаваха да драскат и цвърчат във вътрешността на старите стени, смущавайки покоя на обитателите на вещерския дом.

Същата вечер Елууд не се прибра по обичайното време и Гилман реши да не си ляга, а да го изчака. Не му се искаше да заспива в празната стая, защото малко след здрачаване му се бе сторило, че отново вижда злокобната старица, обсебила кошмарните му сънища.

Халюцинация ли бе това? Беше я зърнал в един запустял вътрешен двор, докато крачеше умислен към къщи. В купчината боклук до краката ѝ се забелязваше някакво движение, сякаш дребно животинче ровичкаше из отпадъците... Вещицата също го бе забелязала и му се бе ухилила зловещо в сумрака... Истина ли беше това, или просто така му се бе сторило?

Франк се върна в квартирата доста късно, после двамата беседваха дълго време и заспаха едва в малките часове на нощта. На следващата сутрин студентите се чувстваха толкова уморени и недоспали, че нямаха търпение да се свечери, за да мотат да си наваксат със съня. Прекараха деня в учене и обсъждане на математическите проблеми, които продължаваха да вълнуват Уолтър с неотслабваща сила, и размишляваха доколко съществена би могла да бъде връзката на тази дисциплина с древните магически тайнства и фолклорните предания. Когато заговориха за старата Кезия Мейсън, Елууд се съгласи, че колегата му има всички основания да предполага, че по някакъв начин магьосницата е имала достъп до изключително важна и потресаваща за времето си научна информация. Навярно това можело да се обясни с обичая на тайните вещерски култове да съхраняват, предавайки от поколение на поколение, удивителни тайни, принадлежащи към далечни, отдавна забравени епохи. Ето защо, добави Франк, не бивало да се изключва възможността магьосницата действително да е владеела изкуството да преодолява границите на измеренията. Неслучайно в старовремските оказания често се споменавало, че за вещиците материални прегради не съществуват. А кой би могъл да каже кое в древните легенди почива на обективни факти и кое — на художествена измислица?

Гилман внимателно изслуша казаното от състудента си и изтъкна, че никой не знае дали съвременният изследовател може да овладее тези умения, движейки се единствено по пътя на чистата наука и математическите анализи. Успехите в тази сфера, допълни той, можело да доведат до опасни и непредсказуеми последици, защото никой нямал и най-бегла представа какво точно се случва в пространствените сфери, които граничат с нашата, но са абсолютно недостъпни за нас. От друга страна, откриващите се перспективи били безгранични. Например — във Вселената със сигурност имало такива пространствени измерения, където времето просто не съществувало;

следователно, ако човек се прехвърли там, би могъл да живее безкрайно дълго, без организмът му да старее и да е подложен на обичайните метаболитни процеси. Тоест човек можело да отиде в подобна пространствена сфера и оттам да се върне на Земята в далечното бъдеще — или далечното минало — на същата възраст, на която е напуснал нашата планета.

За съжаление, въздъхна Уолтър, нямало никаква ясна и достоверна информация дали някой някога е успял да стори подобно нещо. Старинните предания били двусмислени и обърквачи, а по-близките до нас исторически периоди неизменно свързвали всеки опит да се излезе отвъд пределите на триизмерната ни реалност с необходимостта от свръхестествен и нечестив съюз с демонични същества и пратеници „от отвъдното“. Тук на преден план изпъквала страшната фигура на вестителя — или по-скоро представител — на тайнствените чудовищни сили. Това бил така нареченият Черен човек от вещерските тайнства, известен още и под името Нйарлатхотеп в скверния „Некрономикон“ По-нисшестоящите по ранг посредници на тъмните сили често приемали облика на животни или странни хибриди; древните оказания ги описвали като неразделни спътници на вещниците... След тези свои думи Гилман сънливо се прозина; събеседникът му също умираше за сън, ето защо двамата решиха да отложат интересния си разговор за друг път и да си лягат, защото отново беше станало късно. Докато се унасяха, до ушите им достигнаха залитащите стъпки на подпийналия Джо Мазуревич, който тъкмо се прибирал от поредната си почерпка. Когато най-сетне успя да уцели ключалката и нахълта в стаята си, полякът тутакси започна да се моли на висок глас, надавайки нечовешки, изпълнени с отчаяние възгласи.

Тази нощ Гилман отново видя виолетовото сияние в съня си. Отначало смътно долови някакво драцене и шумолене зад дъсчената ламперия, след което му се стори, че нечия ръка се опитва да отмести резето. Сетне видя как по килима, покрил пода, крадешком пристъпват злокобната старица и дребното уродливо създание. Лицето на вещицата пламтеше от нечовешка екзалтация, а косматото зверче с жълтеникави зъби ехидно се кискаше, сочейки към дълбоко заспалия в другия край на стаята Елууд. Страхът така парализира Уолтър, че отчаяният вик замря в гърлото му. Както и предишния път,

магьосницата сграбчи младежа за рамото и като го издърпа от леглото, го запрати някъде в пустотата. Бездънните кънтящи пропасти проблеснаха за миг край него и в следващата секунда Гилман се озова на сред мрачна, покрита с дълбока кал тясна уличка, изпълнена с тежко зловоние и обрамчена от високите стени на порутени запустели сгради.

Черният човек беше точно пред него. Бе облечен със същата безформена роба, която Гилман бе видял в предишния си сън, когато Кафявия Дженкин бе забил зъбите си в китката му. Вещицата бе наблизо, вираше се в Уолтър и правеше странни жестове с ръцете си. Той зърна вдясно от себе си открената врата, към която Черният човек безмълвно посочи. Старицата злоещо се ухили и задърпа Гилман натам. Заизкачваха се по някакво прогнило дървено стълбище, което проскърцваше при всяка тяхна стъпка; тогава студентът забеляза, че от вещицата струи слабо виолетово сияние. Озоваха се на неголяма площадка и се спряха пред една затворена врата. Магьосницата я отвори и като даде знак на Уолтър да я изчака отвън, пристъпи сред витаещия в помещението мрак.

Малко по-късно невероятно острият слух на младежа му помогна да различи нечий приглушен вик; почти в същия миг старицата се върна, носейки нещо като малко и безформено вързопче. Тя го тикна в ръцете на Гилман, ала само един поглед му бе достатъчен, за да различи мъничкото детско лице и тутакси да дойде на себе си. Той рязко се обърна и хукна надолу по прогнилите стълби. Ала щом нагази в дълбоката кал на улицата, Черният човек му препречи пътя и с едната си ръка го сграбчи за рамото, а с другата стисна гърлото му в мъртвешка хватка. Уолтър почувства как му причернява пред очите и докато губеше съзнание, долови пискливия кикот на острозъбата плъхоподобна твар.

Когато се събуди, вече беше 29 април сутринта. Веднага щом отвори очи, Гилман се озова в ужасяващ кошмар. Не можеше да повярва, че това е истина. Намираше се не в квартирата на Елууд, а в собствената си стая, където скосеният таван се съединяваше с наклонената северна стена под такъв необичаен ъгъл. Гадеше му се и усещаше необяснима болка в гърлото си. Стана с мъка от постелята и изтръпна от потрес при вида на стъпалата и крачолите на пижамата си. Бяха покрити със засъхнала черна кал. В този миг още не можеше да

си припомни всички подробности от снощния си сън, ала едно бе сигурно — отново ходеше насън. Както изглежда, Елууд бе потънал в дълбок сън и не бе могъл нито да го чуе, нито да го спре.

Подът на мансардата бе осеян с множество кални следи, но най-странното беше, че не стигаха до вратата. Колкото повече се взираше в тези следи, толкова по-силно го поразяваха. До собствените си стъпки забеляза и по-малки, почти кръгли отпечатъци; човек би предположил, че са оставени от краката на някое кресло или стол, ако не бяха разделени на две равни половини. Виждаха се и няколко съвсем дребни следи, вероятно оставени от плъховете, защото водеха към последната прогризана от тях дупка в стената. Студентът се затътри с усилие до вратата, отвори я и огледа коридора и водещото надолу стълбище. Там нямаше и един-единствен отпечатък от стъпки. Уолтър почувства как коленете му омекват. Междувременно в паметта му бяха започнали да изплуват отделни подробности от снощния кошмар и той почувства как го залива черна вълна на ужас, покруса и отчаяние.

Младият мъж се изми, облече се и слезе долу при Франк, за да му разкаже всичко. Колегата му внимателно го изслуша, обаче не можа да намери разумно обяснение за случилото се. Къде е ходил Гилман през нощта... Как се е добрал до леглото си, без да остави следи из къщата... По какъв начин в стаята му се бяха появили странните кръгли отпечатъци... Нито един от тези въпроси нямаше отговор. Ами синините по врата му? Дали не се беше наранил сам? Гилман допря ръце до шията си. Не, дланите му изобщо не съвпадаха по форма и размери с моравите петна.

Докато си говореха, на вратата се почука. Беше Дероше; канадецът идваше да им каже, че в малките часове на нощта от мансардата се разнесло някакво ужасно блъскане. Уолтър го попита дали е чул някой да се качва по стълбите след полунощ. Не, поклати глава Дероше. Преди полунощ обаче доловил нечии тихи, прокрадващи се стъпки из мансардата и по стълбището. Те сериозно го изплашили. Наставали лоши времена за Аркхам, при това много лоши, добави канадецът. Затова младият джентълмен трябвало на всяка цена да носи разпятието, дадено му от Джо Мазуревич. Дори денем вече било опасно, а камо ли, щом се стъмни... Днес например малко след зазоряване из къщата се разнесъл детски плач, който бързо бил прекъснат от нечия решителна ръка.

Щом изчерпаха темата, Гилман отиде в университета, ала изобщо не можа да се съсредоточи. Мрачните предчувствия тотално бяха обсебили съзнанието му и той очакваше всеки миг да получи някой нов съкрушителен удар от съдбата. На обед младежът хапна в университетската столова; докато чакаше десерта, взе оставения на съседната маса местен вестник и започна машинално да го разлиства отзад напред. Щом стигна до първата страница, изведнъж изтръпна и пребледня като мъртвец. Така и не дочака десерта. Побърза да плати, надигна се от мястото си и трескаво zakрачи към вещерския дом. Трябваше веднага да се види с Елууд.

Във вестника пишеше, че миналата нощ в околностите на пасажа Орн при загадъчни обстоятелства бе изчезнало двегодишно дете. Най-вероятно ставаше въпрос за отвлечане. Майка му — Анастасия Волейко, работничка в местната пералня — отдавна се опасявала от нещо подобно, обаче страховете ѝ се основавали на такива предразсъдъци, че никой не ги взел на сериозно. Волейко твърдяла, че от началото на март в близост до дома ѝ редовно се навъртал Кафявия Дженкин, от чието поведение тя разбрала, че малкият Ладислас е набелязан за жертвоприношение на ужасния Сабат в предстоящата Валпургиева нощ. Майката неведнъж се обръщала към своята съседка Мери Чанек с молбата да нощува при момченцето, ала егоистичната Чанек така и не се прстрашила да го стори. Волейко не се обърнала към полицията, защото според нея там не вярвали в подобни неща. А откакто се помнела, всяка година в Аркхам и околностите му изчезвали деца — всяка! Мъжът, с когото живеела — Питър Словацки — също не си мръднал пръста да ѝ помогне, понеже „детето само му пречело и му създавало главоболия“.

Но причината да се облее в студена пот се дължеше на друг, доста по-кратък материал, поместен на същата страница. В него се привеждаше разказът на двама гуляйджии, които минали покрай пасажа малко след полунощ. Те признаваха, че били под алкохолно опиянение, но въпреки това били сигурни, че са зърнали най-странната — и идиотски облечена — компания, която били виждали някога. Тя се състояла от трима души: огромен негър, пременен с широка роба, изгърбена дъртачка в кафяви дрипи и бял хулиган по пижама. Старицата буквално влачела подире си младия непрокопсаник, а в краката на чернокожия през цялото време подтичвал някакъв домашен

плъх, съдейки по това, колко гальовно се отърквал в глезените на гиганта.

Понеже Франк не си беше вкъщи, Гилман прекара целия ден сам в стаята на състудента си, потънал в някакъв ступор. Елууд се върна късно следобед, видимо разтревожен; веднага щом видял вестника, побързал да се прибере. Нито един от двамата вече не се съмняваше, че са се озовали в центъра на зловещи събития с неподозирани размах. Нещо чудовищно и немислимо се случваше пред очите им; среднощните кошмари нахлуваха в ежедневната реалност и само здравият разум и готовността да се противопоставят на страховитата заплаха можеше да ги спаси от още по-гибелни последствия. Без съмнение, рано или късно, Уолтър трябваше да отиде при психиатър, но по-добре да изчака малко, защото сега всички вестници бяха пълни със съобщения за отвлеченото вчера дете.

Както и преди, оставаше пълна загадка какво всъщност се случва и тази страшна неизвестност бе влудяваща. Гилман и Елууд шепнешком обсъждаха най-различни предположения. Възможно ли бе Уолтър да е постигнал насън по-голям напредък в проучванията си на пространството и измеренията, отколкото на яве? Възможно ли бе в сомнамбулното си състояние да се придвижва из Вселената и другите светове, за чието съществуване не бе и подозирал? Къде ли се е намирал — ако действително е напуснал мансардата — в нощите, когато е бил преследван от страховитите видения? Сумрачните кънтящи бездни... стръмният склон на онзи хълм... обляната в ярки цветове тераса и ширналият се под нея необятен град... притеглянето от неизвестните планети... черната завихрена спирала... Черният човек... покритата с кал тясна уличка и проскърцащите стълби... старата вещица и косматата ѝ твар с дългите зъби... стълпотворението от сфериоди и малкият полиедър... странният загар на Гилман... раничките на китката му... детето в ръцете на старицата... калните му стъпала... преданията и суеверията на чужденците... Какво ли означаваше всичко това? И доколко можеше да се обясни със законите на логиката и здравия разум?

Тази нощ никой от двамата не можа да заспи, но на следващата сутрин пропуснаха занятията в университета и си подремнаха малко. Беше 30 април и след залез-слънце трябваше да започне Великият Сабат, изпълнен с такъв вледеняващ страх по-възрастните местни

жители... Мазуревич се прибра точно в шест вечерта и каза, че според работещите във фабриката дяволското сорище щяло да се състои в мрачната клисура зад Медоу Хил, където, наскоро лишен от каквато и да е растителност участък, се издига древният Бял камък. Някои даже се обадили в полицията и посъветвали органите на реда да потърсят там изчезналия Ладислас Волейко, ала никой не вярвал, че униформените ще си направят този труд. Джо започна горещо да увещава младия джентълмен да сложи на врата си подареното от него кръстче и накрая Уолтър склони и го пхна под ризата си.

Късно вечерта и двамата младежи клюмаха в креслата, унесени от напевния вой на суеверния поляк на първия етаж. Съпротивлявайки се на налегналия го сън, Гилман нито за миг не спираше да се вслушва в тишината, надявайки се да различи зад обичайните шумове на старата къща някакви едва доловими звуци, които да му подсказват за нечие чуждо злонамерено присъствие. Спомените от прочетеното в „Некрономикон“ и „Черната книга“ изплуваха с болезнена сила в паметта му и той изведнъж си даде сметка, че се поклаща несъзнателно в такт с онези скверни ритми, които съпровождат най-отвратителните церемонии на Великия Сабат и водят началото си от там, където Пространство и Време просто не съществуват.

Неочаквано Уолтър разбра защо се вслушва тъй напрегнато във всеки звук. Опитваше се да долови нещо от дяволските песнопения в далечната тъмна клисура. Откъде знаеше какво ще се случи по-нататък? Откъде знаеше кога точно Нахаб и нейният помощник ще внесат пълната с кръв чаша след черния петел и черния козел? Гилман видя, че Елууд вече е заспал и понечи да му извика, за да го събуди. Обаче някаква неведома сила не му позволи да издаде и звук. Вече не беше господар на тялото си. Нима все пак се бе подписал в книгата на Черния човек?

Слабият повеи на вятъра донесе някакви нови звуци, достъпни само за нечовешки изострения му слух. Тези звуци летяха над далечните хълмове, поля и долини, преодолявайки много километри, обаче младият мъж веднага ги разпозна. Огньовете бяха запалени и танцьорите се нареждаха в кръг около тях. Как да не се отпрати натам? Що за сила го беше завладяла? Увлечението по математиката... древните предания... старата Кезия... Кафявия Дженкин... Той изведнъж забеляза, че в стената, недалеч от дивана, където спеше, е

зейнало ново отворстие, а над далечните нечестиви песнопения и молитвите на Джо Мазуревич се бе появил някакъв друг звук. Нещо стържеше и дращеше зад дървената ламперия. Дано само токът не угасне, пожела си Уолтър. Миг по-късно от дупката в стената се показа зъбатата муцуна на гнусното плъхоподобно изчадие (едва сега Гилман осъзна, че тя представляваше потресаващо, зловещо копие на физиономията на вещицата) и някой сграбчи дръжката на вратата, опитвайки се да я отвори.

Изведнъж пред очите му изникна титаничната сумрачна бездна, огласяна от страховития грохот, и младежът почувства как силите го напускат. Пред него се носеха стълпотворението от преливащи в различни цветове сфероиди и малкият полиедър. Ехтящите звуци наоколо ставаха все по-силни и по-силни, сякаш се стремяха към някаква непоносима, страховита кулминация. Гилман знаеше какво предстои — чудовищният взрив на древния ритъм на Валпургиевата нощ, музиката на Космоса, стаила в себе си цялата сила на първичното, изначално пространство-време; този ритъм се таи дълбоко в най-съкровенията недра на материята, но понякога си пробива път нагоре в отмерени, едва доловими вибрации, които проникват във всички слоеве на битието и придават ужасяващо значение на определени периоди в живота на всеки от световите.

В следващата секунда всичко това изчезна и в съзнанието му изникна нова картина. Гилман отново се озова в озарената от призрачното виолетово сияние тясна стаичка със сводест таван и наклонен на една страна под, осеян с множество пълни с книги и древни ръкописи сандъчета. На масата лежеше малко голо телце — двегодишно момченце, изпаднало в несвяст. От другата ѝ страна стоеше злокобната старица с ехидния поглед; в дясната си ръка държеше огромен кинжал с орнаментирана ръкохватка, а в лявата — ритуален бокал с необичайна форма, изработен от непознат светъл метал, с инкрустирана повърхност. Магьосницата хрипливо изричаше някакво тайнствено заклинание — студентът не разбираше значението на отделните думи, но се сецаше, че е срещал някои фрази на този неведом език в забранения „Некрономикон“ или друг прокълнат гримоар.

Очите му постепенно привикнаха към виолетовото сияние и той видя как вещицата се навежда напред и му подава празната чаша над

масата. Неспособен да контролира емоциите си, Гилман покорно се протегна и пое ритуалния бокал с двете си ръце, за да не го изпусне. За негова изненада се оказва, че съдът е доста по-лек, отколкото очакваше. В същия момент Кафявия Дженкин се изкатери от триъгълния отвор в пода и запълзя към младежа. Злокобната старица показа на Уолтър как трябва да държи чашата, а тя самата вдигна големия орнаментиран кинжал над невръстната си жертва. Междувременно противното острозъбо изчадие подхвана заклинанието на вещицата с пискливия си глас, а от време на време тя му пригласяше, хриптейки зловещо...

Студентът почувства как нарастващото му омерзение започва да разяжда ледената кора на безразличието, сковала чувствата му, и бокалът потрепери в ръцете му. Миг по-късно спускащото се към беззащитното детско телце острие окончателно разруши заклинанието, под чиято власт се намираше Гилман; той захвърли чашата, която извънтя като камбана, а ръцете му се стрелнаха напред, за да предотвратят чудовищното престъпление.

Младият мъж светкавично заобиколи масата, изтръгна кинжала от възлестите пръсти на старицата и го запрати настрани с такава сила, че огромният кинжал издрънча на пода и се плъзна към зеещото триъгълно отворстие, където пропадна. В следващия миг обаче Уолтър изгуби предимството на изненадата — ноктите на магьосницата се впиха в гърлото му и той зърна пред себе си изкривеното ѝ от нечовешка ярост и злост кошмарно лице. Уолтър почувства как верижката на евтино никелово разпятие се врязва в шията му и през ума му мина смътната мисъл: „Ами ако кръстчето помогне?“. Ужасната старица притежаваше изключителна физическа сила, но докато затягаше желязната си хватка около гърлото му, студентът успя да напипа разпятието с треперещата си ръка и го извади изпод ризата си, вдигайки го пред лицето на вещицата, при което верижката се скъса.

Това определено имаше ефект и Кезия разхлаби хватката си до такава степен, че Уолтър съумя да разтвори сгърчените ѝ ноктести пръсти. Още малко и щеше да я задърпа към триъгълния отвор в пода, ала магьосницата сякаш получи отнякъде допълнителен прилив на енергия и се вкопчи с нова сила в гърлото му. Този път студентът реши да ѝ отвърне със същото и ръцете му се стрелнаха към гърлото на скверната старица. Преди вещицата да предугади какво е намислил,

Гилман омота верижката на кръстчето около сбръчканата ѝ шия и бързо го затегна, прекъсвайки дишането ѝ. В последните мигове на агонията ѝ Уолтър усети няколко болезнени ухапвания по крака си и щом погледна надолу, видя как Кафявия Дженкин забива острите си зъби в глезена му. Силният ритник на Гилман обаче тутакси запрати изчадието към зейналия триъгълен отвор, където то изчезна от погледа му.

Младият мъж не знаеше дали старицата е мъртва; просто я блъсна на земята и я остави да лежи там. Сетне се обърна, погледна към масата и онова, което видя, едва не го лиши от последните остатъци здрав разум. Отвратителната плъхоподобна твар не си беше губила времето, докато Уолтър и вещицата бяха вкопчени в смъртна схватка. Усилията на студента се бяха оказали напразни; онова, което се бе опитал да предотврати, все пак се беше случило. Единствената разлика беше, че вместо от ритуалния кинжал, гръдният кош на детето бе пронизан от дългите зъби на Кафявия Дженкин, чиито нокти бяха разкъсали и вратлето му, след което уродливото създание беше взело захвърления на пода бокал и го бе напълнило с кръвта на момченцето.

Отвъд хълмовете в далечината отново запулсира нечовешкият ритъм на Великия Сабат; някъде там, помисли си Гилман, навярно се намираше и самият Черен човек. Смътните спомени за предишните му видения се сливаха в съзнанието му с откъси от математическите формули; студентът беше сигурен, че някъде в паметта му се пазят онези тайнствени *фигури* и *ъгли*, необходими за завръщането му в нормалния свят — за първи път без чужда помощ. Той вече знаеше, че се намира в запечатаното помещение над своята стая; но как точно щеше да се измъкне от тук — през наклонения под или стесняващото се пространство зад скосената стена? Според него нито едното, нито другото бе възможно. А дори и да успееше, нямаше ли просто да се прехвърли от един кошмар в друг, където стаята на Елууд, мансардата и целият вещерски дом не са нищо повече от зловеща, илюзорна проекция на обективната реалност? Младежът вече не знаеше къде е границата между безумните му съновидения и не по-малко плашещата действителност.

Перспективата отново да се озове сред огласяните от дяволски рев бездни го изпълваше с ужас и Гилман потръпваше при мисълта, че ще се наложи да чуе със собствените си уши изконния ритъм на

Космоса, стаен до този момент в неведомите глъбини на пространството. Дори сега долавяше чудовищно ниските вибрации и ясно се досещаше какво се крие зад тях. В нощта на Великия Сабат космическият пулс достига до човешките обиталища и подбужда посветените към страшни и нечестиви тайнства, които простосмъртните не биха могли да си представят. Студентът се опасяваше и от друго — може ли да е сигурен, че ще попадне точно там, където иска? Ами ако вместо във вещерския дом се озове на стръмния склон на онзи каменист хълм... на озарената от тройното слънце тераса над гигантския град на звездоглавите чудовища в незнайна галактика... или в някоя черна бездна отвъд пределите на Хаоса, където цари безумният властелин на демоните Азатхот?

В крайна сметка обаче Гилман реши да направи този ужасен скок в пространството. Тъкмо концентрираше мислите си, когато призрачното виолетово сияние внезапно помръкна и помещението потъна в пълен мрак. Това можеше да означава само едно: вещицата — старата Кезия — Нахаб — беше издъхнала. В същия миг към далечния, злокобно пулсиращ ритъм на Валпургиевата нощ и скимтящите писъци на Кафявия Дженкин от мрачните дълбини на триъгълния отвор в пода се присъедини един нов, още по-силен и неистов звук. Джо Мазуревич! Неговите трескави молитви срещу Дебнещия хаос изведнъж се извисиха до необяснимо тържествуващ вой. Сардоничната действителност най-накрая се бе сляла с кошмарния сън! Йа! Йа! Шаб-Ниггуратх! Черният козирог с хилядното потомство...

* * *

Откриха Гилман на пода на квартирата му в странното мансардно помещение. Нечовешкият му вопъл, проехтял в мъртвилото на нощта, вдигна на крака Дероше, Чойнски, Домбровски и Мазуревич, които тутакси затрополяха нагоре по стълбите. Писъкът му събуди дори дълбоко заспалия в креслото Елууд. Проснатият на земята Уолтър беше жив, макар и в несвяст, а широко отворените му очи се визираха невиждащо в скосения таван. На врата му тъмнееха огромни синини и на левия му глезен имаше няколко дълбоки рани, без съмнение от ухапвания на плъхове. Дрехите му бяха в безпорядък, а от

подареното му от Мазуревич никелово разпятие нямаше и следа. Франк целият трепереше; не смееше и да си помисли какво ли се е случило с приятеля му по време на снощния му кошмар. По всичко си личеше, че суеверният поляк не е на себе си — той обясни състоянието си със странното знамение, което получил в отговор на молитвите си; в същия миг иззад наклонената северна стена се дочу приглушено цвърчене и трополене и Джо изплашено започна да се кръсти.

Мъжете положиха клетия Гилман на дивана в стаята на Елууд и повикаха доктор Малковски — лекар, който бе известен както с добрата си репутация, така и със своята дискретност. Той сложи няколко инжекции на Уолтър, целящи да го отпуснат и успокоят нервите му, потапяйки го в лека дрямка. През последвалите часове злочестият младеж на няколко пъти идваше в съзнание и шепнеше несвързано на състудента си, опитвайки се да му разкаже за кошмарните събития от миналата нощ. Процесът по възстановяването му протичаше бавно и мъчително, а още от самото начало бе открито едно печално обстоятелство.

Гилман, който преди се беше отличавал с невероятно остър слух, сега бе напълно оглушал. Доктор Малковски съобщи на Елууд, че тъпанчетата на пациента са зверски разкъсани, сякаш са били подложени на въздействието на звукови колебания с такава чудовищна сила, каквато човек нито би могъл да си представи, нито да понесе. Като честен човек и добросъвестен специалист лекарят не бил в състояние да обясни как подобен акустичен феномен, поразил слуха на младия мъж едва преди броени часове, не е взривил цялата долина от поречието на Мискатоник.

Понеже състудентът му не можеше да го чуе. Франк реши да комуникира с него с помощта на молив и лист хартия. Дватамата не знаеха какво да мислят за случилото се, ето защо се опитаха да пропъдят всички спомени за него. Възнамеряваха да напуснат проклетия вещерски дом веднага щом си намерят нова квартира. Във вечерните вестници пишеше, че миналата нощ полицията разтурила странно сбиреще в клисурата зад Медоу Хил; споменаваше се, че така нареченият Бял камък, намиращ се в тази местност, отдавна служи за обект на суеверно поклонение. Никой не бил арестуван, обаче сред присъстващите на сбирещето бил забелязан огромен негър. Друга

статия съобщаваше, че безследно изчезналият Ладислас Волейко все още не е открит.

Същата нощ ги връхлетя последното произшествие от върволицата ужасни събития. Елууд никога не го забрави, защото провокираният от него нервен срив беше толкова силен, че се наложи да прекъсне следването си чак до началото на следващия семестър. През цялата вечер той долавяше драценето на плъховете зад дървената ламперия, ала така и не обърна внимание на приглушените звуци. По-късно, дълго след като и двамата с Гилман вече бяха заспали, стаята изведнъж се огласи от потресаващи, разтърсващи вопли. Франк скочи от постелята, включи осветлението и се хвърли към дивана, където спеше състудентът му. Той надаваше нечовешки писъци, сякаш бе подложен на някакво чудовищно изтезание, и се гърчеше и мятеше като обезумял под завивките. Миг по-късно върху гърдите на Уолтър разцъфна голямо кърваво петно.

Франк беше толкова шокиран, че стоеше вцепенен като статуя. Постепенно виковете и конвулсиите секнаха, а в стаята нахълтаха обезпокоените Домбровски, Чойнски, Дероше и Мазуревич. Хазаинът изпрати жена си да телефонира на доктор Малковски. Всички присъстващи нададоха възглас на изумление и ужас, когато от пропитата с кръв постеля изскочи космат, наподобяващо плъх създание, което тутакси изчезна в мишата дупка, зейнала в стената до дивана на клетия младеж. Не след дълго лекарят пристигна и започна да отмята завивките, за да прегледа болния. Обаче беше твърде късно. Уолтър Гилман вече не бе измежду живите.

Би било безчовечно и варварско да се градят предположения какво би могло да причини смъртта му. Създаваше се впечатлението, че нещо е прогризало тунел през цялото му тяло и буквално е изтръгнало сърцето му. Дълбоко покрусен от трагедията и измъчван от угризения заради безплодните си усилия да разреши проблема с плъховете, Домбровски се отказа от стария вечерски дом и се премести с всичките си наематели в една не по-малко съмнителна, но поне по-нова сграда на Уолнът Стрийт. Там Джо Мазуревич окончателно попадна в плен на алкохола и суеверията и постоянно бръщолевеше нещо нечленоразделно за привидения, вещици и тям подобни ужаси, отдавайки се на нестихващо пиянство.

В тази последна страшна нощ полякът твърде дълго се вира в кървавите отпечатъци от пльхови лапички, водещи от дивана на Гилман към дупката в стената. Върху килима дирите почти не се забелязваха, но между края му и перваза на дюшемето имаше неголям, не покрит с нищо участък. Тук Мазуревич направи едно ужасно откритие и го показа на всички, ала никой от очевидците не бе съгласен с неговите заключения. Всички признаваха, че следите наистина са изключително странни, обаче дори Чойнски и Дероше категорично отхвърляха плашещата им прилика с отпечатъци от миниатюрни човешки ръце.

Вещерският дом вече никога не беше даден под наем. След изнасянето на хазаина и квартирантите му старинната къща запустя и никой не смееше да се доближи до нея. Това се дължеше както на мрачната ѝ репутация, така и на появилото се нетърпимо зловоние. Вероятно отровата за пльхове, която бе използвал Домбровски, най-сетне бе подействала, защото след като и последният ѝ обитател напусна сградата, тя се превърна в същинско проклятие за целия квартал. Както установи санитарната инспекция, противната смрад извираше от запечатаните пространства в стените и тавана на източната част на мансардата, ето защо представителите на Хигиенно-епидемиологичната служба стигнаха до извода, че количеството натровени гризачи е било огромно. Обаче решиха, че не си заслужава да губят време за отваряне на кухините и дезинфекция на постройката; районът не беше особено престижен, а и не след дълго зловонието трябваше да изчезне от само себе си. Мнозина от жителите на Аркхам твърдяха, че всяка година след 30 април и Деня на Все светии от таванския етаж на вещерския дом започва да струи отвратителна воня с незнаен произход, ала никой не обърна внимание на оплакванията им. Накрая живеещите наблизко потънаха в мрачно равнодушие и стоически търпяха бълваните от запустялата къща гнусни миазми, които никак не способстваха за подобряването на репутацията на квартала, а единственото, за което градската управа благоволи да си мръдне пръста, бе да обяви вещерския дом за негоден за обитаване.

И до днес не е намерено рационално обяснение за трагедията, сполетяла Уолтър Гилман. Размишленията на Франк Елууд за случилото се едва не му докараха нов психически срив, но той удържа фронта; наесен възобнови следването си и следващия юни успешно се

дипломира. Мълвата за злокобната вещица постепенно затихна и след смъртта на Гилман вече не възникваха нови слухове за появата на старата Кезия или Кафявия Дженкин. Разбира се, от време на време някой шушукаше за странни звуци, дочути от вътрешността на опустялата къща — приглушени разговори или зловещи стъпки — но най-вероятно се касаеше за градски легенди и нищо повече. За щастие на Елууд, той вече окончателно бе напуснал Аркхам, когато година по-късно определени събития отново разпалиха тлеещите въглени на някогашния огън. Естествено, Франк узна за всичко това едва впоследствие и прекара немало часове в мъчителни разсъждения и угнетяваща несигурност, ала къде по-страшно би било да се намира някъде наблизо и да види всичко със собствените си очи.

През март 1931 година свирепа буря разруши покрива и комина на запустелия вещерски дом; огромна маса от натрошени тухли, почернели керемиди и прогнили греди се сгромоляса под собствената си тежест, пробивайки тавана на мансардата. Целият горен етаж бе задръстен от отломки и боклуци, ала никой не посмя да се доближи до развалините, докато не настана време вещерският дом да бъде сринат със земята. Развързката настъпи през декември същата година, когато няколко работници с голяма неохота се заеха да разчистят някогашната квартира на Гилман.

Сред хаоса от отломки и строителни отпадъци, рухнали в стаята от таванското помещение над нея, работниците най-неочаквано се натъкнаха на обезпокоително откритие, чийто вид бе достатъчен, за да се обадят веднага на полицията. По-късно пазителите на реда на свой ред повикаха съдебен следовател и медицински експерти от университета „Мискатоник“. Необичайната находка представляваше купчина кости — на места счупени и раздробени — но без съмнение, човешки. Най-озадачаващото беше, че костите определено имаха неотдавнашен произход, макар че мястото, където се бяха намирали — тясната таванска стаичка с наклонения под — бе запечатано от десетки, ако не и стотици години. Според заключението на съдебния следовател част от костите са принадлежали на дете от мъжки пол, а другите (те бяха намерени сред парцаливите остатъци от някакви мръсно кафяви одежди) — на възрастна жена с изключително нисък ръст и тежко гръбначно изкривяване. Последвалото внимателно изследване на отломките и отпадъците разкри и голямо количество

миниатюрни костици на плъхове, носещи странни следи от нечии остри зъби, чиято форма породила още повече въпроси и необичайни асоциации.

Освен тези биологични останки в мансардата бяха открити и множество старинни книги и ръкописи, потънали в дебел слой жълтеникав прах — единственото, което бе останало от другите, още по-древни свитъци. Всички оцелели артефакти бяха посветени на черната магия, при това на нейните най-сложни и ужасяващи проявления. Неотдавнашният произход на някои от манускриптите и досега си остава загадка, съпоставима единствено с намерените във вещерския дом човешки кости. Друга неразбулена енигма беше заплетеният, нечетивен и старомоден почерк на автора на голяма част от ръкописите; този почерк бе един и същ както в неотдавнашните фрагменти, така и в онези, които датираха — съдейки по състоянието им и водния знак на хартията — от най-малко сто и петдесет-двеста години преди описваните събития. Повечето хора обаче бяха единодушни, че най-голямата мистерия се крие в същността и предназначението на разнообразните и крайно необикновени предмети, породили сериозен интерес сред университетските преподаватели. Един от тези артефакти представляваше повредено копие на причудливата статуетка, предадена от Гилман на университетския музей, като се различаваше от нея главно по размерите си (беше доста по-голям), материала на изработката си (не метал, а камък с ярък, сияйно син цвят) и наличието на пиедестал със странна ъгловата форма, покрит с неразгадани до този момент йероглифи.

Множество археолози и антрополози и досега се опитват да разшифроват и разтълкуват странните изображения, инкрустирани върху ритуалния бокал, изработен от удивително лек метал. Още когато бе открит, полицаите забелязаха, че вътрешната му страна е покрита със странни, зловещи кафяви петна. Въображението на чужденците и по-възрастните местни жители пък бе разпалено от евтиното никелово разпятие, намерено сред отломките и обявено от суеверния Джо Мазуревич за кръстчето, което лично бе подарил на злочестия Гилман преди време. Според някои разпятието било замъкнато на тавана от плъховете, а други твърдят, че просто се е валяло някъде из ъглите на старата квартира на покойния младеж.

Въпреки това от време на време полякът започва да шепне на слушателите си такива безумни и фантазмагорични теории, които никой здравомислещ човек не би приел за чиста монета.

Когато странно наклонената северна стена на мансардното помещение бе разтурена, се установи, че зад нея се крие огромна кухня, извеждаща на тавана под формата на триъгълно отворстие. За изненада на работниците, там почти нямаше отломки, но за сметка на това откритото в дългогодишния тайник ги изпълни с неописуем ужас. Долната му част представляваше истинска гробница, осеяна с безброй скелети на малки деца — както съвсем неотдавнашни, така и толкова стари, че се разпадаха на прах само при допир. Върху костите лежеше огромен кинжал с орнаментирана ръкохватка — тя поразяваше с изящната си, без съмнение, антична изработка — посипан с прах, мазилка и трески от рухналия покрив.

Именно сред тези отпадъци, премазана между натрошените тухли и откъртената масивна греда, бе открита и онази последна находка, породила повече изумление, страх и суеверен шепот от всичко друго, намерено във вещерския дом след свирепата буря. Тя представляваше частично разрушен, покрит с рехава кафява козина скелет на гигантски плъх, чиито особености разделиха на две Катедрата по сравнителна анатомия на университета „Мискатоник“, водейки до ожесточени спорове сред учените и подозрителното им мълчание пред широката общественост. Оскъдните сведения, които успяха да достигнат до местните жители, бяха разпространени най-вече от строителните работници, участвали в събарянето на прокълнатата къща.

Според плъзналите из града слухове костите на крайниците на причудливото създание показвали по-голямо сходство с човекоподобните маймуни, отколкото с гризачите, защото палецът им бил противопоставен на останалите пръсти. Освен това малкият череп с ужасните жълтеникави зъби — поразяващи както с дължината, така и с остротата си — имал изключително необичайна форма и приличал на многократно умалено, зловещо изкривено копие на човешки череп. Щом открили това отвратително изчадие, работниците с трепет се прекръстили, а по-късно отишли в църквата „Свети Станислав“, за да запалят свещ за благодарност; тъй искали да изразят дълбоката си признателност за избавлението от пронизващия слуха злокобен кикот,

който често ехтял от скверния вещерски дом, ала никога вече нямало да смуцава покоя на простосмъртните.

[1] Под „колониална епоха“ се има предвид периодът на британското владичество, чийто край официално е сложен на 4 юли 1776 г. с приемането на Декларацията за независимост на САЩ. С този документ се обявява, че тринайсетте колонии, които са във война с Великобритания от цяла година, вече са „свободни и независими щати“. — Б.пр. ↑

[2] Котън Мадър (1663–1728) — американски богослов, биолог, медик и плодовит есеист, написал трактат във връзка с процеса срещу сейлъмските вещици от 1692 година. Като проповедник неведнъж е наблягал на тезата, че магьосничеството и магията са нещо реално, с което църквата трябва да се бори. — Б.пр. ↑

[3] „Неевклидова геометрия“ е термин, обединяващ хиперболичната и елиптичната геометрия. Отрицанието на един от Евклидовите постулати (1825 г.) е значително събитие в историята на мисълта, защото е първата стъпка към теорията на относителността. — Б.пр. ↑

[4] Вернер Карл Хайзенберг (1901–1976) — немски физик, един от основателите на квантовата механика; Макс Планк (1858–1947) — един от най-големите физици на ХХ век, баща на квантовата механика; Вилем де Ситер (1872–1934) — разработва теоретичен модел на Вселената, базиран на общата теория на относителността на Алберт Айнщайн. — Б.пр. ↑

[5] Георг Фридрих Бернхард Риман (1826–1866) — бележит немски математик с голям принос в областта на математическия анализ и неевклидовата геометрия, положил основите на общата теория на относителността. — Б.пр. ↑

[6] Полиедър, или многостен — триизмерна геометрична фигура с множество повърхности. Може да бъдат правилни и полуправилни, изпъкнали и вдлъбнати. Сред най-простите правилни многостени са пирамидата (известна още като тетраедър), която има четири стени, и кубът (известен още като хексаедър), който има шест. — Б.пр. ↑

[7] Hangman’s brook (англ.) — букв. „потокът на палача“. — Б.пр. ↑

[8] Южни съзвездия. Argo Navis (лат.) — „корабът Арго“ или „корабът на аргонавтите“ — е единственото съзвездие от списъка на Птолемей, което не е просъществувало до наши дни. — Б.пр. ↑

[9] Празник в чест на първите военни сражения от Американската война за независимост — битките при Лексингтън и Конкорд (19 април 1775 г.) — честван след 1969 г. в третия понеделник на април, а преди това — на 19 април. Да не се бърка с Деня на патриота, отбелязван на 11 септември в почит към загиналите при атентатите от 11 септември 2001 г. — Б.пр. ↑

[10] Почитателите на Х. Ф. Лъвкрафт навярно вече са се досетили, че Гилман е посетил в съня си един от гигантските градове на Прастарите — същества, за които по-подробно се разказва в произведенията „Планините на безумието“ (1931) и „Сянка отвъд времето“ (1934), чието описание почти напълно съответства на странния вид на статуетката. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.